EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 282, Haziran 2012

Tarihsel çağ ve yeni tarihsel dönem

II. Bölüm

H. Fırat

*(17 Aralık 2011 tarihinde verilmiş bir konferansın elden geçirilmiş kayıtlarıdır. Ayrıntılara inen bazı bölümleri çıkarılmış bulunan bu değerlendirmenin ilk bölümü **Ekim**'in **Mart 2012** tarihli **280.** sayısında yayınlanmıştır...)*

Bunalımlar, savaşlar ve devrimler...

Bunalımları, savaşları ve devrimleri birarada besleyen, sistemin yapısal çelişkileridir, bunların keskinleşmesi ve yoğunlaşmasıdır. Ekonomik bunalımlar beraberinde sosyal bunalımları getirir. Bu ise sosyal kutuplaşmanın büyümesi, sınıf çelişkilerinin keskinleşmesi, burjuvazinin emekçileri sosyal barışla kontrol etme imkanlarının gitgide daralması ve dolayısıyla kapsamlı sınıf mücadelelerinin önünün açılması demektir. Devrimlere götüren sosyal-siyasal süreçlerin oluşmasının ve zaman içinde olgunlaşmasının tarihsel-toplumsal temeli de budur. Sonuçta toplumsal devrim anlık gelişmelerin değil, fakat bütün bir tarihsel dönemin ürünüdür. Tarihsel bir birikim üzerinde yükselen, yıllara-onyıllara yayılan sosyal-siyasal bunalımlarla olgunlaşan, buna paralel olarak gelişen sınıflar mücadelesi sürecinin en ileri, en üst aşamasıdır.

20. yüzyıl tarihi, bu üç temel önemde olgunun, bunalımların, savaşların ve devrimlerin, ortak bir temelden beslenerek ve birbirlerini besleyerek geldiğini bize tüm açıklığı ile göstermektedir. Üstelik birden fazla tarihi dönem üzerinden.

20. yüzyılın hemen başında, ki bu emperyalizm çağına giriş demektir, çok yönlü bunalımlar ve bunlara eşlik eden savaşlar dizisi görüyoruz. Ekonomik ve mali bunalımlar, dünya sisteminde başgösteren hegemonya bunalımı, siyasal ve diplomatik bunalımlar, yeni bir paylaşım savaşını hazırlayan sayısız anlaşmazlıklar ve daha o günden bunlara eşlik eden yerel savaşlar. 1895'te Çin-Japon savaşı var, Japonya'nın emperyalist hırslarının bir ilk dışavurumunu ortaya koyan. 1898'de Küba ve Filipinler üzerinden ABD-İspanya gerici savaşları var. Küba'nın dolaylı ve Filipinler'in doğrudan ve bu kez ABD tarafından sömürgeleştirilmesi ile sonuçlanan bu savaşlar, ABD'nin emperyalist yayılmacı bir güç olarak tarih sahnesine çıktığının bir ilanıdır. Bunu aynı yıllarda ABD'nin çok büyük stratejik önemi olan Panama Kanalı'na el koyuşu izlemiştir. Yine 1898'de Çin'de Boxer Ayaklanması ve ardından dönemin tüm büyük emperyalist güçleri tarafından Çin'e yapılan kapsamlı bir ortak emperyalist müdahale var, Çin'in adeta tümden sömürgeleştirilmesi ile sonuçlanan (1901). Güney Afrika'da yıllarca süren İngiliz-Boer Savaşları var (1899-1902), İngiltere'nin bu ülke üzerindeki emperyalist egemenliğini koruma kararlılığının ifadesi olan. Ardından Japonya ile Çarlık Rusyası arasında 1904'de patlak veren savaş var,

Mançurya ve Kore üzerinde egemenlik mücadelesinin biri ürünü olarak ortaya çıkan ve Japonya'nın ezici zaferi ile sonuçlanan. 1910'lu yıllarda Balkan savaşları dizisi var, Balkan uluslarının Osmanlı'ya başkaldırısının ürünü olan ama emperyalist oyunlarla da içiçe giden, sonunda Balkan halklarının kendi aralarındaki boğazlaşmalarına varan. Aynı yıllarda Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Bosna-Hersek'e yönelik emperyalist müdahaleleri var. Libya üzerinden Trablusgarp savaşı var, İtalyan emperyalizminin hırslarını ortaya koyan. Ve nihayet, tüm bunların sonuçta gelip bağlandığı ilk büyük emperyalist dünya savaşı...

Bütün bu savaşlar dizisine paralel olarak ve birinci emperyalist savaşı önceleyen 15-20 yıllık süre içinde de kudurgan bir militarizm var. 1904'ten itibaren II. Enternasyonal kongreleri sistemli bir şekilde militarizmdeki tırmanmayı ve savaş tehlikesini tartışıyorlar. Bu da, aynı şekilde, dünya tarihinin o kesitinde, savaşların artık bir olgular serisi olarak gündeme girdiğinin bir başka temel önemde göstergesidir.

İktisadi, siyasi ve sosyal bunalımlar, militarizm ve savaşlar... Ve bakıyoruz, tam da bu aynı tarihi dönemde, o günün dünyasında bir dizi devrimci olaylar serisi de var. 1905'de Rusya'da devrim var, başarısızlığa uğrasa da, tarihsel olarak Sosyalist Ekim Devrimi'nin habercisi ve hazırlayıcısı olan. İran'da 1906'da başlayıp 1909'a kadar süren devrimci çalkantılar var, birkaç yıllığına da olsa anayasal monarşi ile sonuçlanan. 1908'de Osmanlı'da Jön Türk devrimi var, şekillenmekte olan Türk burjuvazisinin ilk önemli girişimi olan ve II. Meşrutiyet'in ilanını sağlayan. Çin'de 1907'den itibaren Sun Yat Sen önderliğindeki ulusal demokratik hareket var, 1911'de Çin'in güneyinde Cumhuriyet'in ilanını ortaya çıkaran. Aynı yıllarda, 1905'ten başlayarak Hindistan'da ulusal hareketin ilk safhası var. Daha 1898'de, Küba ve Filipinler üzerine verilen emperyalist savaşlara, bu aynı ülkelerdeki ulusal kurtuluş mücadelelerinin eşlik ettiğini biliyoruz. Özetle, bu aynı tarihi dönemde, bir dizi devrimci olaylar serisi de var. Bunlar, bunalımlara ve savaşlara paralel olarak yeni bir devrimler döneminin de gelmekte olduğunun ilk işaretleridir, 20. yüzyılın o başlangıç döneminde.

Bunu, o günün dünyasında yeni bir devrimler döneminin gelmekte olduğunu, tıpkı militarizmin tırmanması ve savaşlar sorununda olduğu gibi, dönemin uluslararası sosyalist hareketinin tutum ve tepkileri üzerinden de görebiliyoruz. Tam da böyle bir tarihsel dönemin ürünü olan Lenin'in bütün bir düşünce ve mücadele çizgisi, George Lukacs'ın da isabetle vurguladığı gibi, o günün dünyasında "devrimin güncelliği" olgusuna dayanır. Aynı yaklaşımı, marksist hareketin, üstelik daha başından itibaren, Rusya'daki devrimin sorunlarını, onun Avrupa'da devrimi tetiklemesi olanağı ile birlikte ele alıyor olması üzerinden de görebiliyoruz. Lenin'in 1908 tarihli bir makalesi, *"Dünya Politikasında Patlayıcı Madde"* birikimini ele alıyor, İran'dan Çin'e kadar dönemin devrimci olaylarının irdelemesine dayanıyordu. Dönemin teorik otoritesi Karl Kautsky, 1909 yılında, "*İktidar Yolu"* başlıklı bir broşür kaleme alıyor ve burada insanlığın "bir savaşlar ve devrimler dönemi"ne girdiğini saptıyor, yeni bir "devrimler çağı"nın başladığını ilan ediyordu.

Uluslararası bunalımın derinleşmesi ve büyük bir emperyalist paylaşım savaşının ayak seslerinin duyulması üzerine, II. Enternasyonal 1912'de Basel'de olağanüstü bir kongre toplamak durumunda kaldı. Bu kongrenin yayınladığı temel önemdeki bildiri söze daha önceki iki kongrenin, 1907'deki Stuttgart Kongresi ile 1910'daki Kopenhag Kongresi'nin, bir emperyalist savaş tehlikesine karşı uluslararası proletarya için saptadığı tutumu özetleyerek başlıyordu. Buna göre; bütün ülkelerin işçi sınıfları, her yolla savaşı engellemeye çalışmak, ama buna rağmen savaş patlak verecek olursa eğer, bunun yarattığı ekonomik ve siyasal bunalımdan en iyi biçimde yararlanarak halk yığınlarını ayaklandırmak ve kapitalist egemenlik sistemini yıkmakla yükümlüydüler. Bunun anlamı,

engellenemediği bir durumda savaşı iç savaşa çevirmek ve bunu proletarya devriminin zaferi ile taçlandırmaktır.

Bu kararın konumuz açısından önemi ise, sözkonusu tarihi evrede, bunalımlar ve savaşlarla birlikte artık devrimlerin de gündemde olduğu gerçeğine dönemin örgütlü sosyalist hareketinin bilinci üzerinden tanıklık etmesidir. Nitekim, II. Enternasyonal ezici bir çoğunluğu ile verdiği bu söze ihanet edip savaşın yıkıntıları arasında dağılıp gitse de, öngördüğü gelişmenin tarihsel olarak gerçekleşmiş olduğunu biliyoruz. 1917'de Ekim Devrimi, 1918'de Alman Devrimi, 1919'da Macar Devrimi, Avrupa'da bunları izleyen tüm öteki devrimci çalkantılar serisi, ve nihayet Doğu'da, Çin Devrimi'nin ilk fırtınalı evresi, tümü bir arada bunun ifadesi oldular.

189**0**'lardan 192**0**'lere uzanan yaklaşık otuz yıllık dönem, dünya ölçüsünde bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemi olmuş, tarihe böyle geçmiştir. Bu, emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında, tartışmakta olduğumuz üç temel olgunun, bunalımlar, savaşlar ve devrimlerin, aynı tarihi sürecin farklı yönleri olarak kendilerini ortaya koyduklarının bir ilk tarihi ifadesi olmuştur. Bu aynı bütünlüğü, 192**0**'lerin sonundan başlayarak 193**0**'ların sonunda ikinci büyük emperyalist dünya savaşına varan olaylar tablosu üzerinden de aynı açıklayıcılıkta ortaya koymak olanaklıdır. Bu da aynı çağın içinde bir başka bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemidir. Emperyalist metropolleri dışında tutmak kaydıyla, üçüncü bir dönemi, 1945-1975 üzerinden de tanımlayabilir, aynı şekilde bunalımlar, savaşlar ve devrimler dizisi üzerinden genişçe örnekleyebiliriz. Bu dönemin başlangıcını Çin Devrimi'nin ve sonunu Vietnam Devrimi'nin zaferi simgelemektedir.

"Yeni bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemi"

2**0**. yüzyıla yayılan tüm bu tarihi dönemlerin de bir arada tanıklık ettiği gibi, sistemin yapısal çelişkileri, sözkonusu üç temel olguyu birlikte, içiçe, karşılıklı etkileşim halinde ve tekrar tekrar üretiyor. Ne diyordu ***TKİP III. Kongresi Bildirisi***: *"İnsanlık yeni bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girmiş bulunmaktadır. Bunalımlar ve savaşlar halen günümüz dünyasına damgasını vuran yakıcı olgulardır. Birbirine sıkı sıkıya bağlı bu iki olgusal gerçek yeni bir devrimler döneminin de dolaysız bir habercisidir. Dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin kapitalist bunalımların ve emperyalist savaşların büyük yıkım ve acılarına yanıtı bir kez daha devrimler olacaktır..."*

Burada bunalımlar ve savaşlardan günümüzün somut olguları, fakat devrimlerden geleceğe dönük bir öngörü olarak sözedildiğine özellikle dikkat etmek gerekir. Bu değerlendirmede bugünün olguları üzerinden geleceğe bir bakış var, bir gelecek öngörüsü var. Bunalımlar ve savaşlar üzerinden yapılan değerlendirmenin mantığı, dinamik sonuçları, bu sürecin devrimler halkasıyla tamamlanacağı öngörüsünü de birlikte getiriyor.

Peki ama bu sadece soyut bir öngörü müdür, elde buna bugünden maddi dayanak oluşturacak veriler yok mudur? Olmasaydı eğer, bu değerlendirme bilimsel anlamını yitirir, büyük ölçüde spekülatif bir saptama olarak kalırdı. Önümde 1997 yılı gibi nispeten erken bir tarihte kaleme alınmış bir başka değerlendirme var. Başlığı şöyle: *"Proleter Hareketin ve Halk İsyanlarının Yeni Dönemi"* ***(Kızıl Bayrak,*** *22 Mart 1997)*. Başlığa çıkarılan, temel önemde bir saptamadır. Bu, o dönemin en önemli olaylarının özet bir dökümü üzerinden gerekçelendirilmektedir de.

Sözkonusu değerlendirme, *"Dünya ölçüsünde proleter kitle hareketinin büyüyeceği ve isyanlara varan halk hareketlerinin çoğalacağı bir döneme girmiş bulunuyoruz..."* cümlesiyle başlıyor. Değerlendirme buna o günden olgusal kanıtlar gösteriyor. Ama dönün bir de şu dönemin olaylarına, örneğin Mısır'a ve Tunus'a bakınız, "isyanlara varan halk

hareketleri"nin yeni örneklerini göreceksiniz bu ülkeler şahsında. İngiltere'de Londra'yı günlerce kasıp kavuran yoksullar isyanına, ya da ABD'de başlayan ve dünyaya yayılan Wall Street'ı işgal et eylemlerine bakınız. "Proleter kitle hareketlerindeki büyüme"yi mi görmek istiyorsunuz, örneğin grevler ve genel grevlerle çalkalanan şu dönemin Yunanistan'ına bakınız. İspanya'ya, İtalya'ya, Portekiz'e ya da Hindistan'a bakınız. Düşünün ki bu ülkelerden bazıları kapitalizmin zengin metropolleridir. Bedelini insanlığın büyük çoğunluğunun onyıllar boyunca kendi yoksulluğu, yoksunluğu ve acılarıyla ödediği ikinci emperyalist dünya savaşı sonrasının refah adalarıdır bunlar. Ama buna rağmen varmış bulunduğumuz evrede artık buralarda da sistem eskisi gibi yürümüyor, durum eskisi kadar kolay kontrol edilemiyor, sarsıcı sosyal patlamalardan kaçınılamıyor.

Devrim anlık bir olay değil fakat tarihi bir süreçtir; sınıflar mücadelesinin bir dizi safhadan geçerek en üst biçime, en ileri düzeye ulaşmasının ifadesidir. Sınıf mücadelesinin en alt düzeyi, en geri biçimi ekonomik-sendikal mücadele, en ileri, en üst, en yoğunlaşmış ve ulus çapında genelleşmiş biçimi ise iç savaş ve devrimdir. Birinin evrimi zaman içinde ötekini, devrimi hazırlar. Sosyal açıdan dünya ölçüsünde büyük bir hareketlenmenin yaşanmakta olduğunu bugün artık bütün açıklığıyla görebiliyoruz. Ama bu mücadeleler henüz nispeten geri bir düzeyde ve biz de bu yeni dönemin henüz ilk safhalarındayız. Bunalımlar ve bunların çok yönlü sosyal sonuçları, savaşlar ve bunların sonuçları, yıkıcı ve uyarıcı etkileri, birarada, sosyal mücadelenin yeni düzeylere geçişini hızlandıracaktır. Demek istiyorum ki, eğer bugün bunalımlar ve savaşlarla belirlenen bir evreden sözediyorsak, bunun beraberinde devrimler dönemini de getireceğini teorik bir bakış ve tarihsel bir bilinçle öngörebiliriz. Zira ilk ikisini hazırlayan çelişkiler üçüncüsünü de hazırlayan çelişkilerle içiçe ve onlara paralel işler.

Ama ardından ekliyor ve diyorum ki; biz bunu sadece soyut bir teorik bakış ve tarihsel bilinçten hareketle de söylüyor değiliz. Son onbeş yılın toplam verileri, dünyada gitgide genişleyen ve sertleşen yeni bir sosyal mücadeleler dönemine girmiş bulunduğumuza tanıklık ediyor. Dünyanın dört bir yanında olup bitenler, dünyanın en umulmadık ülkelerinde, mesela İngiltere'de, mesela ABD'de, mesela İsrail'de yaşananlar bunun ifadesidir... Artık kapitalist dünya düzeni eskisi gibi yürümüyor, geniş çaplı olarak sorgulanıyor ve büyük ölçüde kendiliğinden patlak veren mücadelelerin hedefi oluyor.

Sınıf mücadelesinin bugünkü nispeten geri biçimlerini yarınki daha ileri biçimlerin filizleri olarak görmeliyiz. Tunus-Mısır olaylarını değerlendirirken, bu ve benzeri olayları büyük sosyal depremlerin öncü sarsıntıları olarak ele aldık. Büyük depremler de tıpkı toplumsal devrimler gibidir, iki de bir gelmezler. Gelmeleri için uzun zaman dilimlerine yayılan bir enerji birikimi gerekir. Öyle iki de bir gelmezler ama geldiler mi tam gelirler. Bugün dünyanın dört bir yanında kendini gösteren toplumsal sarsıntılar, yarının toplumsal devrimlerinin ilk işaretleridir. Kapitalist dünyanın günümüzdeki çok yönlü bunalımı ile birbirini izleyen yeni savaşlar dizisini son otuz-otuzbeş yılın iktisadi-sosyal sorunlar birikimi ile birlikte ele alır, bunu da son onbeş yılın toplumsal hareketliliği ile birlikte düşünürsek, bundan herhangi bir kuşku duyamayız.

İkinci emperyalist dünya savaşını izleyen büyük devrimci çalkantılar dönemi, Vietnam ulusal kurtuluş mücadelesinin zaferiyle doruğuna ulaştı ve birkaç ardçı sarsıntının ardından bu dönem 197●'lerin sonunda kapandı. 198●'ler sonrası, tüm dünyada çok yönlü bir saldırgan gericilik dönemidir ve bu, Doğu Bloku'nun çöküşünü kabaca on yıl öncelemektedir. 1989 çöküşü buna yalnızca yeni bir hız ve kapsam kazandırmıştır. Gerçekte dünya ölçüsünde neoliberal saldırı ve "yeni sağ"ın yükselişi ile kendini gösteren gericilik dönemi 198●'lerle birlikte başlamıştır. 198●'lerden 2●●●'li yıllara, son otuz yıldır dünya tarihi açısından bir siyasal gericilik dönemi içindeyiz.

Ama bu aynı dönemin içinde, özellikle

de '90'lı yılların ikinci yarısından itibaren yeni bir sosyal mücadeleler döneminin filizlendiğinin ilk işaretleri de ortaya çıkmıştır. Chiapas ayaklanması, 1994'e girerken gerçekleşen Meksika'daki bu yerel köylü isyanı, bunun başlangıç noktası olarak alınabilir. Bu isyanın tam da NAFTA'nın, yani ABD, Kanada ve Meksika'yı kapsayan Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması'nın uygulamaya geçeceği güne denk gelmesi, rastlantı olmadığı gibi son derece anlamlıdır da. Bu köylü isyanını ardından dünya ölçüsünde merkezinde proleter kitle hareketlerinin bulunduğu yeni bir sosyal hareketlilik dönemi izlemiştir. Gelinen yerde bunun yaygınlaştığını, özellikle 2008 kriziyle birlikte yeni bir güç, ivme ve kapsam kazandığını görüyoruz.

(...)

Devrime hazırlık ve devrimci parti

Bir tarihsel dönem değerlendirmesi yapıyoruz, ama bunu partili devrimciler olarak yapıyoruz. İçinden geçmekte olduğumuz tarihi döneme ilişkin olarak bağımsız bir yazar, bir düşünür, bir gözlemci, bir gazeteci, bir akademisyen, herhangi bir bilim insanı da pekala benzer değerlendirmeler yapabilir. Aynı olguları gözlemleyebilir, geride kalan tarihi dönemlerle karşılaştırabilir, bu konuda bilimsel teoriden (devrimci dünya görüşünden demek istiyorum) de yararlanarak aynı ya da benzer sonuçlara varabilir. Ama biz gözlemci, yazar, gazeteci ya da akademisyen değil partili devrimcileriz. Sunduğum değerlendirmeler de devrimci bir partinin, TKİP'nin değerlendirmeleridir. Devrimci partiler değerlendirmelerini onlardan devrimci siyasal ve örgütsel sonuçlar çıkarmak, bunu da devrimci görevlere bağlamak üzere yaparlar. Bu açıdan dönem değerlendirmesi, girilmekte olan dönemi doğru anlamak çok hayati bir önem taşır. Dönemi bir türlü anlarsınız; taktiğinizi buna göre saptar, görevlerinizi buna göre belirler, dolayısıyla da hazırlığınızı buna göre yaparsınız. Bir başka türlü anlar, tümüyle farklı sonuçlar varır, dolayısıyla tamamen farklı bir biçimde hareket edersiniz. Örneğin siz eğer sürecin barışa, çelişkilerin yatışmasına, buna bağlı olarak da rejimin yumuşamasına doğru aktığını düşünüyorsanız, bundan çıkacak siyasal-örgütsel sonuçlar başkadır. Ama bunalımlardan, savaşlardan, militarizmden, burjuva demokrasisinin iflasından, polis devletine geçişten, çelişkilerin her alanda sertleşmesinden ve bunların da sosyal mücadeleleri kızıştırmasından sözediyorsanız, bundan çıkaracağınız politik ve örgütsel sonuçlar daha başkadır. İlki sizi uzun bir barışçı mücadele dönemine kendinizi hazırlamaya ve örneğin bir çerçevede legal partiye, ikincisi sizi devrime hazırlanmaya ve başta örgüt sorunu olmak üzere öteki her şeyi bunun ışığında ele almaya götürür.

Bunu böyle değerlendirirseniz, hazırlığınızı bugünden buna göre yaparsınız. İdeolojik cepheyi bu gözle ele alırsınız. Geride kalan tarihsel dönemle hesaplaşmaya bu gözle bakarsınız. Yığınağınızı ona göre yaparsınız. Bilirsiniz ki, böyle hareketliliklerde o şekilsiz milyonlarca insan kitlesinin ekseni yalnızca örgütlü işçi hareketi olabilir. Demir tozlarını birleştirecek, kendi etrafında kutuplaştıracak mıknatıs devrimci işçi hareketidir. Gelmekte olanı sezerseniz eğer, yığınağı oraya, çözücü halkaya yaparsınız. Kurulu düzen karşısında devrimci bir örgüt olarak konumlanmayı, dolayısıyla illegaliteyi önemsersiniz. Öyle ya, bunalımlar, savaşlar, sınıf çatışması, devrimci mücadele, sosyal patlama diyorsanız, örgütünüzü de bugünden buna göre hazırlamalısınız. Militanın bilincini, ruh halini, reflekslerini, bir bütün olarak davranış pratiğini buna göre şekillendirmelisiniz. Devrime önderlik etmek iddiası olan, bilinci, ruh hali, davranış tarzı buna göre şekillenen, mücadelenin en farklı biçimlerine ve en ağır koşullarına hazır olan kadrolarınız varsa eğer, devrime önderlik etmek iddianızın da bir ciddiyeti var demektir.

Nitekim TKİP III. Kongresi de aktardığım

değerlendirmeyi hemen ardından şu sonuca bağlıyor: *"Bu tespit, partimizin tüm mücadele, çalışma ve örgütlenme çabasının belirleyici ana ekseni durumundadır. Partimiz tüm güncel devrimci görev ve sorumluluklarına buradan bakmakta, geleceğin büyük mücadelelerine bu bakışaçısıyla hazırlanmaktadır. Her biçimiyle burjuva gericiliğinin Türkiye toplumunu boğucu bir kuşatma altında tutması güncel olgusu geçici olmaya mahkumdur. Kapitalizmin onulmaz çelişkileri karşı konulmaz bir biçimde Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerini bir kez daha devrimci sınıf mücadelesi alanına yöneltecektir. TKİP bu bilinçle, bundan beslenen bir devrimci güven ve iyimserlikle hareket etmekte, tüm güncel çabasını bu süreci hızlandırmaya yoğunlaştırmakta, bunu ise şaşmaz bir biçimde proletarya devrimi hedefine bağlamaktadır."*

Eğer siz dünyada olayların akışını belli bir biçimde görüyorsanız, yani bunalımlardan, savaşlardan, giderek de bunların kaçınılmaz bir biçimde zorlayacağı, olgunlaştıracağı devrimlerden sözediyorsanız, dahası şimdiden zaten proleter kitle hareketlerinin ve halk isyanlarının yeni bir döneminin başladığını da söylüyorsanız, tüm öteki sorunları buna göre ele alır, hazırlığınızı da buna göre yaparsınız. Örneğin bu durumda Türkiye toplumuna hiç de AKP'nin güncel oy oranı üzerinden bakmazsınız. Dünyada olayların genel seyri bir yere doğru akıyorken, Türkiye'nin bu genel gelişmenin dışında kalamayacağını bilirsiniz. Hele de Türkiye dünya olaylarının kritik bir düğüm noktasını oluşturan Ortadoğu'da bir ülkeyse ve kurulu düzen bu bölgede emperyalizmin baş taşeronu olarak iş görüyorsa. Kritik bir bölgedeki kritik bir ülkenin iç siyasal durumu da bu genel gelişmelerin sarsıntısı dışında kalamaz, siz bunu bilir, bunu gözetirsiniz. Ekonomik durumun ani bir ağırlaşmasının ya da örneğin emperyalizmin hizmetinde bölge ülkelerinden biriyle gerici bir savaşın, bir anda Türkiye'deki bütün dengeleri temelden sarsacağını, kısa sürede herşeyin bütün bir çehresinin değişeceğini, ortaya bambaşka bir yeni durum çıkacağını düşünür, bunu gözetirsiniz.

Daha önce, birinci emperyalist savaşın başlangıcındaki Almanya ile dört sene sonraki Almanya'yı bunun için örnek vermiştim *(Bahsi geçen bölüm buradaki yayında çıkarılmıştır-Red)*. Dört sene önceki, yani 1914 Ağustos'undaki Almanya'ya baktığınızda, dizginlerinden boşalmış bir Alman şovenizmi görürsünüz; tam da zamanında Engels'in öngördüğü gibi, Alman sosyal-demokrasisini de içine alan, ezen, Rosa Luksemburg'un ünlü ifadesiyle "kokmuş bir ceset"e dönüştüren. Alman sosyal-demokrasisi utanç verici bir tutumla Alman emperyalizmi ile aynı safa giriyor, "anavatan savunması"nın borazanlığını yapıyor, sınıfı ve kitleleri de ardından sürüklüyordu. Ama dört sene sonra, 1918 Kasım'ından itibaren, bu aynı ülkede yıllar boyu neler yaşandığını da biliyoruz. Almanya'da ekseninde devrimci işçi hareketinin bulunduğu devrimci çalkantılar yıllarca sürdü ve ancak 1923'te yatışabildi. Ya da Rusya'da, Bolşevikler savaşa cepheden karşı çıkıp işçilere silahlarınızı kendi burjuvazinize yöneltin dediklerinde, işçiler onlara vatan hainler olarak bakıyor, yer yer linç etmeye kalkıyorlardı. Ama bu aynı ülkede Şubat 1917'de devrim patlak veriyor, o aynı Bolşevikler bu aşamada devrimci işçi hareketinin önemli bir bölümünü ardından sürüklüyor, çok geçmeden de aynı işçi hareketine dayanarak Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'ni gerçekleştiriyorlardı.

Demek istiyorum ki, AKP'nin oy oranı üzerinden bakıp da Türkiye toplumu üzerine öngörüde bulunanlar diyalektik bakıştan yoksundurlar ve hiçbir biçimde devrimci değildirler. Marksist devrimciler olarak topluma diyalektik bir bakış açısıyla bakacağız, süreçleri ve zamanı da böyle algılayıp böyle değerlendireceğiz. Türkiye kapitalist dünyanın bir parçası ve bu dünya çok yönlü bir hareketlilik içine girmiş bulunuyor. Dünyanın dört bir tarafında kurulu düzen sorgulanıyor ve bu sorgulama eylemli süreçlerle içiçe gidiyor. Mısır insanı Nasır'dan beri devletin uysal eklentisidir,

şimdiyse aynı devlet düzeninin karşısına dikiliyor, yasaları ve yasakları çiğneyerek binler, onbinler, yüzbinler olarak meydanlara çıkıyor. Siz böylesine hareketlenmiş bir topluma tutar seçim sonuçları üzerinden, Müslüman Kardeşler ile Selefiler'in oy oranları üzerinden bakarsanız, böylece reformist-parlamentarist bakışın sınırlarını hiçbir biçimde aşamamış olursunuz. Bu toplumların düne göre katettiği mesafenin büyük önemini görememiş, gözetememiş olursunuz. Bu, meseleleri oy sandığı üzerinden ele alan tipik reformist-parlamentarist bakış açısıdır. Her marksist bilir ki, genel oy toplumda en pasif bir ölçüttür; en sıradan, en etkisiz, en örgütsüz insanı, en bilinçli, en örgütlü, en dinamik insan ile eşitler ve böylece gerçek güç ilişkilerini ve toplumsal dinamikleri gizler. Gerçek ölçüt örgütlü ve hareket halindeki güçlerdir, sınıflar mücadelesinin esas alanları üzerinden ortaya çıkan güçler tablosudur.

Devrimciler politik güç ilişkilerine ve olayların akışına oyların dağılım tablosu üzerinden bakmazlar. Yüzeydeki olaylar, bugünkü dış görünüm, kimseyi yanıltmamalıdır; Tunus toplumu da, Mısır toplumu da düne göre bugün hayli ileri bir noktadadır. Görünüşte islami gericilik önplandadır, seçim sonuçları üzerinden görülen de budur. Ama bu, bu ülkelerde, örneğin Mısır'da, dünün uyuşturulmuş, atomize edilmiş, kaderciliğe itilmiş, hak arama bilinci ve pratiğinden yoksun bırakılmış halk kitlelerinin, bugün ikide bir sokağa çıkabilmesinin, yasa ve yasakları döne döne çiğneyebilmesinin büyük önemini unutturabilir mi? Olup bitenleri reformist-parlamentarist bir bakışla ele alanlar, Mısır'daki seçim sonuçları üzerinden sözümona bu ülkenin nerden nereye geldiğini göstermiş oluyorlar. O milyonlarca insanın ayağa kalkmasının, sokağa çıkmasının, yasaları-yasakları çiğnemesinin, polisle, gelinen yerde ordu birlikleri ile çatışmasının o insanlara kazandırdığı bilinç sıçraması, bunların yarına kalacak sonuçları onları ilgilendirmiyor.

(...)

Zorunlu geçiş dönemi

Tam da Tunus ve Mısır olayları bize devrimci partinin hayati önemini, toplumun hareketlendiği dönemde olayların seyri üzerindeki belirleyici rolünü bir kez daha göstermiş oldu. Bugün gelişmekte ve yayılmakta olan mücadelelerin en temel sorunu devrimci önderlik sorunudur. Bu, Tunus-Mısır örneklerinde olduğu gibi, muazzam olanakların heba olmasına, saptırılmasına, burjuva gericiliğinin bir başka türüne alet edilmesine yolaçmaktadır. Ama yine de bu, olup bitenlerin muazzam önemini ve yarına etkilerini ortadan kaldırmıyor. Biz komünistler buna ilişkin düşüncemizi de yıllar öncesinden ve burada sık sık andığım temel değerlendirme üzerinden ortaya koyduk.

"Proleter Hareketin ve Halk İsyanlarının Yeni Dönemi" başlıklı değerlendirme, dönemin sosyal hareketliliklerinin özet bir dökümünü verdikten sonra, şöyle devam ediyordu: *"Bütün bu hareketlerin, direnişlerin ve isyanların istisnai durumlar dışında, devrimci bir önderlikten, devrimci bir politik yön ve programdan yoksunlukları açık bir olgudur. Kendiliğindenlik, örgütsüzlük, birbirinden kopukluk hakim özellik durumundadır. Fakat dünya komünist ve devrimci hareketinin geride bıraktığı tarihsel yıkım olgusu düşünülürse, bunda şaşılacak bir yan da yoktur.*

"Temel önemdeki bu zaafın yarattığı sorunlara rağmen dünya ölçüsündeki bu mücadelelerin çok büyük bir politik öneme sahip olduğu gerçeği tartışılamaz. Herşey bir yana, günden güne yaygınlaşan bu eylem ve isyan hareketleri, '89 çöküşünü izleyen dünya ölçüsündeki gerici atmosfere ve ondan beslenen propagandaya muazzam bir darbedir. İnsanlık ne tarihin sonuna gelmiştir, ne de kapitalist düzen insanlığın ezici çoğunluğuna bir şey verebilecek durumdadır. Tam tersine, kapitalist sistemin onulmaz temel çelişkileri varlığını sürdürmenin ötesinde, gitgide daha keskinleştiği içindir ki, bizzat bunun harekete geçirdiği yığınlar tarihin yeni bir evresini

*müjdelemektedir...” (H. Fırat, **Dünya, Ortadoğu ve Türkiye**., Eksen Yayıncılık, s. 411-12)*

Evet, halen de önemli olan, sosyal mücadelelere, kitle hareketlerine, halk isyanlarına devrimci partilerin önderlik edip etmediği değil, fakat bizzat bu hareketlerin kendisidir. Bunun önemini ancak geride bırakmakta olduğumuz dönemi unutmazsak gereğince takdir edebiliriz. Bu dönemin içinde devrim dalgasının dibe vurması, azgın neoliberal gericilik, onun muazzam ideolojik hegemonyası ve “yeni sağ”ın yükselişi, ‘89 çöküşü, bunun yarattığı ağır siyasal gericilik atmosferi vb., vb. var. Yeni mücadeleler işte bu dönemin üzerine geliyor ve sistemin dünya ölçüsünde yeniden ve yaygın biçimde sorgulandığını gösteriyor. Kapitalizmin onulmaz çelişkilerinin yerli yerinde durduğunu ve emekçi katmanları bir kez daha geniş çaplı olarak harekete geçirdiğini gösteriyor. Böyle bir evre yaşanmaksızın, ‘89 yıkılışıyla birlikte dünya ölçüsünde güçten düşmüş, umutları kırılmış, özgüveninin yitirmiş ve bu arada kafası tümden karışmış her biçimiyle devrimci hareket kendini yeniden bulamaz.

Biribirini izleyen mücadeleler dalgasının bizzat kendisi, gerici burjuva propagandasına ve dünyaya hakim siyasal gericilik atmosferine büyük bir darbedir deniliyor aktardığım değerlendirmede. Öyle olup olmadığını görmek için, bugün olup bitenlere ve bunun etkilerine şöylece bir göz atmak bile yeterlidir. ABD’deki, İngiltere’deki, Yunanistan’daki, İspanya’daki, İsrail’deki, Hindistan’daki, hemen tüm Latin Amerika’daki mücadelelere ve bunun etkilerine dönüp bakınız. Bütün bunlar sistemi tartışmalı hale getiriyor ve onu yıkmak mücadelesi veren tüm güçlere büyük bir moral güç veriyor.

Geride kalmakta olan döndemde dünya devrimci hareketi büyük bir ideolojik, moral ve fiziki yıkım yaşadı. Sosyalizm adına geride bırakılan tarihsel yıkıntı var; hala da bunu esaslı bir biçimde bilince çıkarabilmiş, derslerini topalayabilmiş, bu temelde kendini yenileyebilmiş değil. Eski önyargılar, eski kabuller, eski yaklaşımlar büyük ölçüde yerli yerinde duruyor. Böyle bir hareket yazık ki mücadeleye ciddi bir önderlik de yapamaz. Ama bu mücadeleler çoğaldıkça, bu mücadelelerin verdiği moral atmosfer güçlendikçe, gerici propaganda güç kaybettikçe, gerici atmosferin bulutları dağıldıkça, bu işe özne olabilecek, bu işi sürükleyebilecek güçlerin bilinci de yavaş yavaş aydınlanacaktır. Onlar kendilerini ancak bu zeminlerde bulabilecekler ve geleceğin sosyal mücadelelerine iyi kötü önderlik yapma yeteneği kazanabileceklerdir.

Andığım metnin devamında *“insanlık bu zorunlu ara evreyi yaşamak durumundadır”* deniliyor ve şöyle devam ediliyor: *“Önemli olan bugün için bunların yaşanması ve bunların söylenmesidir. Bu süreçler bir yandan gerici burjuva propagandayı darbelerken, öte yandan yeni devrimci akımların filizlenmesine, varolanların moral ve maddi açıdan toparlanmasına ve güçlenmesine uygun bir zemin hazırlamaktadır. Devrimci akımların yön verebileceği yeni süreçlere ulaşabilmek için insanlık bu tarihsel ara evreden geçmek zorundadır. Dünya devrimci ve komünist hareketinin yaşadığı büyük tarihsel tahribatın ve bunun dünya ölçüsünde işçi sınıfı ve halklar üzerindeki yıkıcı etkilerinin ardından, bu yaşanılması kaçınılmız bir tarihsel ara evredir.” (s.412)*

Dünya devrimci hareketi bugün bu mücadelelere önderlik etmekten çok bu mücadeleler üzerinden moral kazanıyor ve gide gide kendini yeniden bulacaktır. Oluşan ve giderek de güçlenecek olan atmosfer bunu kolaylaştırıyor. İnsanlığın gündemine Marks’ın, kapitalizmin bugününü bütün açıklığıyla gören bir deha olarak yeniden oturması bile, birçok insana, gruba, partiye güç veriyor. Marksizme yeniden bir bağlılık, temel marksist kabullere yeniden bir yöneliş yaratıyor. Halen de ara evre dediğimiz bu süreç yaşanıyor günümüz dünyasında.

(...)

Bahar dönemi aynasında kitle çalışmamızın sorunları

Komünistler olarak bahar gündemleri üzerinden yoğun bir faaliyet sürecini geride bıraktık. Ortaya çıkan tabloyu enine boyuna ele almak, politik-örgütsel sonuçlar çıkarmak ve buradan hareketle yeni faaliyet dönemine somut değerlendirmeler üzerinden girmek sorumluluğu ile yüzyüzeyiz. Bunu en başta 1 Mayıs aynasından yansıyanlara bakarak, partinin dönemsel olarak saptadığı hedefler üzerinden katettiği mesafeyi ya da sorun alanlarını ortaya koyarak yapabilmek ayrı bir önem taşıyor.

Bu süreci elbette her bir parti örgütü bizzat kendi faaliyet alanlarından doğru işletecektir. Nerelerde yol katedildi, nerelerde tıkanıklık yaşandı, her birisi parti örgütleri ve partili güçler tarafından tartışılarak sonuçlar çıkartılacaktır. Fakat tüm sonuçlarıyla birlikte bu tartışmayı en başta kitle çalışmasını kesen boyutları üzerinden yapabilmek, yeni dönem açısından ayrı bir önem taşımaktadır.

Yöntem sorunu üzerine

Parti olarak bahar dönemi boyunca bir dizi gündem üzerinden kitlelere yönelen bir faaliyet süreci işlettik. Bu süreçte bir dizi aracı bir arada kullandık. Kimi etkinlikleri hayata geçirdik ve olanaklı olduğu koşullarda eylemsel süreçler örgütledik. Elbette bunun kendisi toplamında büyük bir emek, büyük bir çaba anlamına geliyor.

Fakat komünistler olarak yoğun bir enerjiyle yüklendiğimiz bahar sürecinin ardından buna uygun sonuçlar elde etmekte zorlandığımız bir gerçeklik olarak önümüzde duruyor. Bunun kendisi kitle çalışmamız açısından yeni bir durum ya da yeni bir tartışma konusu değil elbette. Geçtiğimiz yıllarda da sorun farklı yönleri ile ortaya konulmuş, çeşitli tartışmalara konu edilmişti. Ancak komünistler olarak gelinen yerde bu sorun alanına yöntemsel bir açıklık getirme ihtiyacıyla yüzyüzeyiz.

Denilebilir ki, sorun kitle çalışmasında uygulanan yol ve yöntemler üzerinden yaşanmaktadır. Ya da sorun nesnel koşullarla ilgilidir; sınıf ve kitle hareketinin verili tablosu, sınıfın bilinç ve örgütlenme düzeyi, yürütülen kitle çalışması üzeriden istenilen sonuçları almayı zora sokmakta, bu koşullarda genel bir kitle çalışması üzerinden bire bir sonuçlar elde edebilmek kolay olmamaktadır.

Elbette nesnel koşullar yürütülmekte olan siyasal çalışmayı sonuçları üzerinden etkilemektedir. Fakat sorun, ortaya konulan çaba ile sonuçlar arasındaki "açının", günün koşullarından, nesnel dengelerinden ötesinde olmasıyla ilgilidir. İşin yöntemsel boyutu budur ve buradaki tartışma adı geçen mesafenin giderek azaltılması, olağan denebilecek sınırlara çekilmesi tartışmasıdır. Yani nerelerde yanlış yapılmaktadır, eksik ve zayıf kalan kalan yan nedir çerçevesinde gündeme gelen bir yöntem tartışmasıdır.

Bu açıdan partinin tüm güçlerinin ve örgüt platformlarının kitle çalışmasında yönteme dair verimli bir tartışma süreci işletebilmesi bu alanda mesafe katetmek bakımından önemli bir yerde durmaktadır. Bunu sadece son bahar döneminin verileri üzerinden değil toplam 25 yıllık deneyim ve birikimimiz üzerinden yapabilmek, dahası dışımızdaki deneyimlerden faydalanarak tartışmanın kapsamını genişletmek ayrıca önem taşımaktadır.

Kitleleri taraflaştırmalıyız

Kitle çalışmasında yöntem denilince, ilk olarak ajitasyon-propaganda, eylem ve örgütlenme ilişkisi akla gelir. Daha güncel bir tanımla, kitleleri taraflaştırmak, harekete geçirmek ve bu hareket zemini üzerinden örgütlenmek kitle çalışmasının temel ayaklarını oluşturmaktadır.

Burada ilk halka, yani çalışmanın

kitleleri taraflaştırma boyutu büyük bir önem taşımaktadır. Zira siz hedeflediğiniz alanlarda sınıf ve emekçi kitleleri parti politikaları doğrultusunda bir taraf haline getiremiyorsanız zaten harekete geçirme olanaklarından da yoksunsunuz demektir. En genel anlamıyla sınıfı devrime kazanma süreci tam da düzen-devrim ekseninde taraf haline getirmekle mümkün olabilir. Kazanmanın yolu taraflaştırmaktan geçmektedir ki bunu hiçbir zaman akıldan çıkarmamak gerekiyor. Bu noktadaki her türlü belirsiz ya da hedefsiz yaklaşımlar kitleleri kazanma sürecini sakatlayacak, dahası şu veya bu biçim altında düzen kanallarına itecektir. Son 1 Mayıs tablosu üzerinden bunu rahatlıkla görebiliriz. Onbinlerce emekçi ya politik kortejlerin dışında hareket ederek 1 Mayıs'a katıldı ya da şu veya bu reformist çevrenin çağırısına yanıt verdi. Bu veriler bile kitleleri devrimci politika etrafında saflaştıramamanın sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla yeni faaliyet döneminde kitle çalışması planlanırken, hedef alanlarda partinin çeperini genişletmeyi, bu eksende sınıf ve emekçi kitlelerle temas noktalarını çoğaltmayı ve buradan hareketle taraflaştırmayı saflarımızda özel bir kaygı haline getirebilmeliyiz. Kullanılacak araçlar tanımlanırken, yapılacak eylem ya da etkinlikler tartışılırken, kitleleri saflaştırmak ve parti politikaları ekseninde yan yana getirmek bakışı öne çıkarılmalıdır. Kaldı ki ne kadar çok insanı taraf haline getirirseniz hareket ve örgütlenme zemininiz o kadar genişler. Süreçlere müdahale gücünüz ve organizasyon kabiliyetiniz o denli artar. Ancak böylesi bir yaklaşım, ortaya konacak enerji ile sonuçlar arasındaki mesafeyi kapatabilir. Ancak bu bakışın ürünü olarak saptanacak yöntem ve araçlar isabetli olacak ve sonuç yaratacaktır.

Kitleleri saflaştırmak açısından propaganda-ajitasyon çalışmasının önemi

Devrimci bir parti için genel olarak propaganda-ajitasyon çalışması, kitleleri kazanmak ve harekete geçirmek açısından temel bir işleve sahiptir. Zira devrimci propaganda-ajitasyon faaliyeti, gerek saptanmış politikaların dolaysız bir şekilde yığınlara taşınmasının gerekse bu politikalar etrafında emekçilerin harekete geçirilmesinin en etkili araçlarından birisidir. Dahası bu yöntemin gücü ve kitleler üzerindeki etkisinin bilincinde olan burjuvazi ajitasyon ve propagandadan hiçbir zaman vazgeçmemiş, dünden bugüne tüm incelikleri ile uygulayagelmiştir. Bugün çeşitli gündemler üzerinden dev medya kuruluşlarının, dünya çapında etki alanına sahip olan internet ağının ya da yeri geldiğinde herhangi bir mahalle derneğinin burjuvazi tarafından etkin bir şekilde kullanıldığını biliyoruz. Zira sınıf düşmanı bütün bunları kullanarak emekçilerin evlerine, işyerlerine, sokaklarına, yani bütün yaşam alanlarına girdiğinin ve bu yolla kendi politikaları doğrultusunda saflaştırdığının fazlasıyla bilincindedir.

Dolayısıyla kitlelere yönelik çalışma yürüten parti örgütlerinin propaganda-ajitasyon faaliyetinin etkisi ve işlevini bu kapsamda ele alması büyük bir önem taşımaktadır. Yani kitle çalışmasında emekçilerin bütün bir yaşamına girmeyi hedefleyerek hareket edebilmek, kullanılacak olan araçları buna göre seçmek kritik bir yerde duruyor. Bunun kendisi ise öncelikle yerel parti örgütlerine büyük bir sorumluluk yüklüyor. Zira merkezi olarak saptanmış politikaların yerelleştirilmesi, bu doğrultuda etkin bir kitle çalışmasının hayata geçirilmesi en başta yerel parti örgütlerinin önünde duran bir sorumluluk alanıdır. Kaldı ki parti, merkezi olarak saptanmış politikalarını gazete, web sayfası, afiş vb. merkezi araçlar üzerinden kitlelere sistematik olarak taşımaktadır. Fakat yerellerde hayata geçirilecek olan ajitasyon-propaganda faaliyeti salt bir takım merkezi araçların tüketilmesine indirgenemeyecek denli önemli bir konudur. Toplumun taraflaştığı, harekete geçtiği tarihsel dönemlerde bu tarz merkezi araçların elbette çok daha özgün işlevleri olacaktır. Ama günümüz koşullarında kitleleri saflaştırmak ve harekete geçirmek söz konusu olduğunda, yerel çalışmalar daha kritik bir yer tutmaktadır.

Dolayısıyla yeni dönemde yerel parti örgütlerinin üzerinde hareket ettiği zemine tam bir hakimiyet içerisinde olması, merkezi politikaları zengin araçlarla ve güçlü bir ajitasyon-propaganda faaliyeti üzerinden yerelleştirebilmesi kitle çalışmasının bir başka temel ayağını oluşturmaktadır.

Esnek örgütlenmeler

Bir dizi alanda partinin yılları bulan bir faaliyet süreci var. Bu alanlarda çeşitli kurumlarımız, derneklerimiz, işçi birliklerimiz, belli yönleriyle kitle örgütü diyebileceğimiz esnek araçlarımız var. Dahası bizim bizzat içerisinde yer almadığımız, şu veya bu ayrımlar üzerinden kurulmuş kurumlar ya da kitle örgütleri var. Kitlelere müdahalenin esnek zeminleri bunlar. Buralar, parti politikaları ile emekçi kitlelerin dolaysız bir şekilde buluşabileceği, en azından düzenle karşı karşıya geldiğinde, taraflaştığında, mücadeleye yöneldiğinde kendisini bulabileceği zeminler. Ama bu türden eğilimler kitle hareketinin kabarmadığı dönemlerde kendiliğinden karşımıza çıkmıyor. Bugün için duyarlı, görece politize olmuş kimi öncü işçiler ya da gençler tekil olarak bu alanlara kendiliğinden yönelebiliyorlar. Ya da düzenin şu ya da bu saldırısı üzerinden harekete geçen tepkili kitleler buralara hızla yönelebilirler. Bu zeminler üzerinden kitleleri taraflaştırmak, devrimci bir temelde buluşabilmek bilinçli bir çaba ve ısrarla başarılabilir ancak.

Öncelikle partinin uzun bir süredir birer araç olarak devreye soktuğu dernek, kültür kurumu, işçi birlikleri gibi zeminleri daha etkin bir pozisyona kavuşturmak, sınıf ve emekçi kitleler içerisinde çekim merkezleri haline getirmeyi başarmak, yeni dönemde sınıfı parti politikaları etrafında taraf haline getirmenin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Bunlar aynı zamanda eylem, etkinlik yani daha genel planda emekçileri harekete geçirme zeminleridir de. Dolayısıyla her birisi kendi özgünlüğü içerisinde örgütlenme alanlarıdır. Diğeri, kendi dışımızda kitlelerin yüzünü döndüğü, kendisini ifade ettiği bu tarz kurum ya da kitle örgütlerini devrimci politika etrafında taraflaştırmak, en azından düzen kanallarına yönelmelerinin önüne geçmektir.

Önümüzdeki dönemde sınıf ve emekçi kitleleri devrime kazanmak, politik bir eksende taraflaştırmak için bu tarz zeminleri daha etkin bir şekilde değerlendirmeyi başarabilmeliyiz. Bunun kendisi siyasal çalışmayı bu zeminler üzerine kurmak anlamına gelmiyor asla. Tersine bu yaklaşım, partinin siyasal faaliyetinin, bu alanların yaratacağı güç ve olanaklar üzerinden güçlendirilmesi olarak ele alınmalıdır. Bu bir bakışaçısı ve yönteme dair bir sorundur. Eğer bu zeminleri doğru ele alır ve değerlendirirseniz verimli sonuçlar elde edersiniz. Bunu başaramazsanız, hem o araçlar işlevsizleşir hem de siyasal çalışmanız bu zeminler üzerinde daralır.

Kitle çalışması ve motivasyon sorunu

Kitleleri kazanma bakışı her şeyden önce ona uygun bir iddia, ruh hali ve motivasyona sahip olmayı gerektirir. Bunlardan yoksun bir çalışma sonuçlarını üretemez. Siyasal faaliyette sıradanlaşma ve rutin, en başta yukarıda altı çizilen süreçlerin zaafa uğramasının kaçınılmaz bir sonucudur.

Bir örnekle açmak gerekirse, geçtiğimiz 1 Mayıs'ta onbinlerce işçi, emekçi, genç ve kadın alanlara aktı. Bu kitleler tam da bizlerin faaliyet yürüttüğü alanlardan, fabrikalardan, emekçi semtlerinden, okullardan hareketle Taksim'i doldurdu. Yani partinin bahar dönemi öncesinde fethetme çağırısını yaptığı enginler bizlerin çalışma alanlarından yola çıkarak dağınık, şekilsiz bir biçimde 1 Mayıs alanlarında aldı yerini. İşte enginleri fethetme ruhu, her şeyden önce, tüm somutluğu ile geride bıraktığımız 1 Mayıs üzerinden harekete geçen onbinleri kucaklama iddiası demektir. Zira alanları dolduran kitleleri rutin, iddiasız ve dolayısıyla ruhsuz bir kitle çalışması üzerinden bir araya getirmek ve harekete geçirmek asla mümkün değildir. Bu ruh halini kırmanın yolu gözlerimizi kendi çalışma alanlarımızın sınırlarına değil gözlerimizin uzandığı en uzak ufuklara dikmekten geçiyor. İşte Taksim meydanına hakim bir noktadan bakıldığında enginler tüm görkemiyle gözlerimizin önüne serilecektir. Ve bu enginleri devrim davasına kazanmak partimiz açısından hiç de uzak bir hedef değildir.

Yeni faaliyet dönemine bu bakış ve ruh haliyle, bu iddia ve motivasyonla yüklenmek kitle çalışmamızın bir başka kritik halkasıdır. Tüm parti örgütleri ve partili güçler bu yaklaşımı çalışma alanlarına hakim kılmalı ve bu motivasyonla hareket etmelidirler.

2012 1 Mayıs'ından yansıyanlar

1 Mayıs geride kaldı. Bu yılın 1 Mayıs'ı bir kez daha yaygın ve görkemli gösterilere sahne oldu. İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma gününde işçi sınıfı ile birlikte toplumun ezilen yığınları kitlesel ve coşkulu bir biçimde alanlarda yerlerini aldılar. Düzen güçlerinin tüm engelleme çabalarına karşın 1 Mayıs alanlarının yüzü devrim ve sosyalizme dönüktü. Kapitalist sömürü, faşist baskı ve emperyalist egemenliğe karşı öfke ve mücadele kararlılığı vardı. Bu çerçevede 1 Mayıs'ın devrimci ruhunun ülkenin dört bir yanında kendisini gösterdiğini söylemek mümkündür.

Tüm bunlar son yılların 1 Mayıslar'ında öne çıkan olgular olmakla birlikte, bu yılın 1 Mayıs'ının önemli sayılabilecek ayırdedici yanları da vardır. Bunların bir kısmı ilk bakışta önceki yıllarla aynı gibi görünse de, esasta daha belirgin biçimde kendisini gösteren olgulardır. Bunlardan birisi kitleselliktir. Son yıllarda 1 Mayıs alanlarının kitleselliği genel olarak kabul edilen bir gerçektir. Özellikle Taksim'in kazanılmasından sonraki 1 Mayıs gösterilerinde kitlesellik her yıl artmaktadır. Bu yılın 1 Mayıs'ı ise hafta içi olmasına karşın kitlesellik bakımından kendisinden önceki birkaç yılın 1 Mayıs'ını aşmıştır. Yaygınlık bakımından da böyledir. 1 Mayıs ülkenin dört bir yanında, yaklaşık 110 merkezde kutlanmıştır. Sadece kent merkezlerinde değil birçok ilçede de gösteriler gerçekleştirilmiştir.

Üzerinde durulması gereken bir diğer olgu ise, Kürdistan coğrafyasında 1 Mayıs'ın kutlandığı illerin sayısındaki belirgin artıştır. Bu illerden bazılarında önceki yılların sınırlı katılımları aşılmış, "Newroz ruhunun 1 Mayıs alanlarına taşıması" düşüncesi önemli ölçüde gerçekleşmiştir. Kürt halkı talepleri ve mücadele ruhuyla 1 Mayıs alanlarına çıkmış, böylece "İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!" şiarı alanlarda vücut bulmuştur.

Düzen cephesinin planlı saldırılarına rağmen kızıl ton bu yılın 1 Mayıs'ında da baskın renktir. Bunun en önemli nedeni 1 Mayıs'ın devrimci ruhu ve düşüncesinin düzen güçlerini dahi ezecek ölçüde canlı ve meşru olmasıdır. Taksim başta olmak üzere Türkiye'deki 1 Mayıs kutlamalarının dünya ölçeğinde öne çıkması bunun sonucudur.

Diğer taraftan 1 Mayıs'ın kitlesel, coşkulu ve devrimci politik atmosferi sosyal ve siyasal baskıya karşı büyüyen toplumsal hoşnutsuzluk zemininde ortaya çıkmıştır. Bu tablo, AKP'nin dümenine oturduğu sermaye iktidarının gericilik ve faşist zorbalığı alabildiğine yoğunlaştırdığı, toplumun üzerine bir karabasan gibi çöktüğü koşullarda gerçekleşmiştir. Baskı ve zorbalıkla boğulmaya çalışılan işçiler, emekçiler, Kürt halkı, gençlik, sanatçılar ve diğer ezilen kesimler 1 Mayıs alanlarında tek yumruk olmuşlardır. 1 Mayıs alanları büyüyen toplumsal öfkenin dışavurduğu bir kanal olmuştur. Bunun böyle olduğu örgütlü katılımlar dışında alanlara akan büyük yığınların varlığından da görülmektedir. Ayrıca alanlara önceki 1 Mayıslar'ı da aşan bir mücadele kararlılığı ve direngen ruh hali hakimdir.

Bu tablo dahi sermayeye ve AKP gericiliğine karşı tek gerçek alternatifin işçi sınıfının elinde, devrim ve sosyalizmde olduğunu ortaya koymaktadır. 1 Mayıs işçi sınıfının toplumsal mücadelede birleştirici ve önder rolünün bir kez daha doğrulaması olmuştur. Bu nedenledir ki

düzen güçleri öncesinden başlayarak 1 Mayıs'a karşı sistematik saldırılara girişmiştir. 1 Mayıs öncesinde ve alanlarında sendikal korucular eliyle uygulamaya sokulan tezgah bu saldırıların bir parçasıdır. 1 Mayıs alanlarından kovulan sendikal korucular, "alternatif" 1 Mayıs kürsüleri kurmaya, kızıl 1 Mayıs ruhu ve düşüncesinin karşısına düzenle barışık 1 Mayıs'ı çıkarmaya kalkmışlar, ancak derslerini almışlardır. Hazırladıkları mizansen 1 Mayıslar devrimci 1 Mayıs'ın gölgesinde kalırken, aynı zamanda oturdukları koltukların ayaklarının boşlukta durduğunu göstermeye vesile olmuştur. Kuşkusuz burjuvazinin bu sendikal korucuları uzun yıllardır işçi sınıfı içerisinde teşhir olmuşlardır. Ancak bu 1 Mayıs vesilesiyle de ifade edildiği üzere, üst kademe sendikal bürokrasiden bağımsız sendikal dinamikler giderek güçlenmekte ve bir iddia ortaya koyabilmektedirler.

Elbette bu henüz yeni bir sendikal hareketin doğmakta olduğu anlamına gelmemektedir. Bu, işçi sınıfının bağımsız bilinç ve örgütlenme düzeyinin gelişimine bağlıdır, ki bugün sendikal alandaki ayrışma ve saflaşmanın sınıf mücadelesinin gelişimi bakımından bir olanağa dönüşmesi de bu ölçüde mümkün olacaktır. Bununla birlikte ortaya çıkan tablo, düzenin işçi sınıfı üzerindeki en dolaysız denetim mekanizması olan üst kademe sendikal koruculuğun etkisizleşmekte olduğunun göstergesidir. Bu durum, ileri ve öncü sınıf güçlerinin özgüvenlerini ve mücadele isteklerini artıran bir rol oynayacaktır.

Sendikal korucular eliyle gerçekleştirilen saldırıların ters tepmesi üzerine, '77 1 Mayıs'ı üzerinden liberaller kullanılarak gerçekleştirilen 1 Mayıs'ın devrimci geleneğine yönelik bilinçli saldırı başlatılmıştır. Ancak bu saldırılar düzen güçlerinin 1 Mayıs ve onun devrimci ruhu karşısındaki çaresizliğini göstermekten başka bir işe yaramamıştır.

Belirtmek gerekir ki 1, Mayıs alanlarında kendisini bir kez daha ama daha güçlü biçimde gösteren bu olgular, reformizmin belirgin ağırlığı gerçeği ile birlikte varolabiliyor. Dahası bu akımların kortejlerinde de devrim ve sosyalizme yönelik belirgin bir coşku ve eğilim dikkat çekiyor. Bu bir çelişki gibi görünse de, bugünün toplumsal-siyasal mücadelesinde nesnel ihtiyaca ışık tutuyor. Reformizm, hatta burjuva düzen solu bile devrimin sloganlarını meylediyor, devrimciliğe öykünüyor. Fakat bu onun siyasal platformunun zayıflığını gösteriyor. Zira hiçbir şey aslının aynısı olmaz. Genelde toplumun ezilen kesimleri ve onların siyasal sözcüleri 1 Mayıs alanında işçi sınıfının birleştirici ekseninde saf tutuyorsa, burada ihtiyaç duyulan, işçi sınıfının devrimcileşmesi ve sınıfın devrimci partisinin kendisini toplumsal-siyasal alanda bir ağırlık merkezi olarak örgütlemesi gereğidir.

Diğer taraftan, 1 Mayıs tablosunda ve hemen sonrasında Denizler'in anmalarında devrime ve devrimin sembollerine karşı her kesimden gösterilen ilgi, tersindense düzen cephesinden örgütlenen gerici cereyan, AKP gericiliğinin kendisini en koyu biçimde örgütlediği, faşist zorbalığın sınırları zorladığı koşullarda, siyasal mücadelede orta yolların geçersizleştiğini, düzen karşısında devrimin tek gerçek çıkış yolu haline gelmekte olduğunu göstermektedir. Her ne kadar devrimin maddi güçleri henüz bu ihtiyacı görmekten uzak olsa da, ihtiyaç açık ve yakıcıdır.

1 Mayıs alanlarına "Parti, sınıf, devrim!" şiarıyla çıkan komünistler bu ihtiyacı karşılamak iddiasındadırlar. Devrim ancak partisiyle buluşmuş devrimci sınıfın eseri olabilir. Bu noktada gerekli olan devrimci sınıf partisinin siyasal yaşamda giderek gerçek bir sınıfsal-siyasal-örgütsel ağırlık yaratmasıdır. Komünistlerin 1 Mayıs alanlarındaki iddiası, özgüveni, sahip oldukları moral güç, sınıf eksenli çalışmada yarattıkları siyasal ve örgütsel mevziler bunun sadece bir zaman sorunu olduğunu göstermektedir.

Kitle çalışmasında zorlanma alanlarımız

Bahar döneminin yoğun süreçlerini geride bıraktık. Şimdi önümüzde bu dönemi ayrıntılı bir muhasebeye konu etme görevi duruyor. Bu sürecin aynasında kitle çalışmamızın çok yönlü sorunları temel başlıklardan bir tanesi olabilmelidir. Zira bugün partimizin önüne koyduğu hedeflere ulaşabilmesi bakımından başarılı bir kitle çalışması ve onun sonuçları üzerinden açığa çıkacak güç ve imkanların değerlendirilmesi temel önemde bir yere sahiptir.

Bu çerçevede kitle çalışmasında tablomuz nedir? Nerelerde eksik kalıyoruz, nerelerde zorlanıyoruz? Başarılı bir kitle çalışması deyince aklımıza ne geliyor? Ya da başarı ve başarısızlığı hangi kriterler üzerinden değerlendiriyoruz? Bir dönemin ardından yürütülen çalışmanın sonuçları, kazanımları neler olmuştur? Tüm bu soruları ayrıntılarıyla irdeleyebilmeliyiz.

Buradan bakıldığında, kitle çalışmasında yaşadığımız zorlanmada ilk göze çarpan noktanın kurulan ilişkilerin ileri çekilip kalıcılaştırılması olduğu söylenebilir. Bu durum her bölge çalışmasında farklı düzeylerde karşımıza çıksa da, geneli kesen bir zayıflık sözkonusudur. Esasında bu sorun yeni de değildir ve parti gündeminde sürekli tartışılmaktadır. Alınan mesafeler olmakla birlikte belirlediğimiz hedeflere ulaşabilmek bakımından bunun yetersizliği ortadadır.

Siyasal faaliyetimizi yoğunlaştırdığımız ve bunun sonucunda bir dizi insanla temas kurduğumuz ya da belli bir süre faaliyete kattığımız halde, bu ilişkilerle bağlarımızı güçlendiren, süreklileştiren bir sonuca neden istediğimiz düzeyde varamıyoruz? Bu sorunun tek bir yanıtı olamayacağı açık olmakla birlikte, yanıt öncelikle kitle çalışması pratiğimizde aranmalıdır.

Sosyal mücadelenin geri bir düzlemde seyrettiği dönemlerin genel olarak kitleler üzerinde karamsar bir ruh hali, güvensizlik ve özgüven eksikliği biçimde etkiler bırakacağı açıktır. Bu nedenle kitlelere umut aşılayan enerjik bir çalışma ile güven veren bir ilişki tarzı böylesi dönemlerde özellikle önemlidir. Elbette zaman ve emek gerektiren güven ilişkisi ısrara dayalı bir çaba sonucunda gelişebilecektir. Ama burada kitlelerle kurulan ilk temaslar ve bunun biçimleri de ilişkinin daha sonraki seyrini belirleyebilmektedir. Bunun, gazete satışıyla kapısını çaldığımız bir emekçiyle kurulan diyalogdan fabrikasında bildiri dağıttımız işçilerle yapılan sohbetlere, ev toplantılarından kurumlarda gerçekleştirdiğimiz etkinliklere, direniş alanlarına gerçekleştirilen ziyaretlere kadar çalışmanın her anında gözetilmesi gerekmektedir.

Kitleleri etkileyip güven verebilmenin, politikalarımızın doğruluğunun yanı sıra onların karşısına nasıl çıktığımızla, politikalarımız doğrultusunda sergilediğimiz çaba ve ısrarın onlar tarafından nasıl algılandığıyla yakından alakalı olduğunu unutmamalıyız. Tek başına doğru politikalar belirlemenin kitleleri etkileyip harekete geçirebilmek bakımından yeterli olmayacağı açıktır. Kitlelere güven veren bir önderlik, izlediği doğru politikaların yanı sıra kitle karşısındaki duruşu ve çabasıyla da bunu hissettirebilen, sergilediği tokluk ve yaydığı enerjiyle etrafını harekete geçirebilen bir pratiği sergileyebilmelidir. Rutinin dışına çıkmayan, daha ileri hedefleri zorlamayan bir pratiğin temsilcileri, kitleler karşısında güven veren bir toklukla çıkmayı da başaramazlar.

Bugün kitle çalışması üzerinden kurduğumuz ilişkileri ileri çekmek ve politikleştirmek hala da en önemli zorlanma alanlarımızdan biridir. Dönemin getirdiği nesnel güçlükler ortadadır fakat kendi öznel eksikliklerimize de çubuk bükmek durumundayız.

Öncelikle her ilişkinin durumunu ve düzeyini gözeten bir müdahale tarzı geliştirmeli, buna uygun örgütsel zeminler sunabilmeliyiz. Bu oldukça esnek ekipler biçimde de olabilir. Ama temel kaygımız bu zeminler üzerinden ilişkinin ileriye taşınması ve politik bir düzey kazanmasıdır.

Bazen ilişkilerimizi mevcut gerçekliğine denk düşmeyen zeminlerde örgütlemek hatasına düşebiliyoruz. Buna, karşımızdaki kitleyi subjektif bakışla ele alan yaklaşımlar yol açabilmektedir. Şüphesiz her bir ilişkiyi daha ileriden kazanmak gibi bir kaygımız olmalıdır ancak bunu sağlayacak olan doğru zeminlerde gerçekleşecek doğru müdahalelerdir. Kazanmak adına yer yer fazla zorlayan ve ilişkiyi kopartan müdahalelere düşebiliyoruz. Buradaki dengeyi yakalayabilmek, hem isabetli kararlar alabilmek için kendi politik düzeyimizi geliştirmekten, hem de kitlenin nabzını tutabilen, onların ruh halini gözeten ve iyi bir gözlem yeteneğine sahip olan örgütçü bir niteliğe kavuşmaktan geçiyor.

Çalışma içerisinde daha ileriden kazanabileceğimiz güçleri tespit ederek onlar üzerinde daha fazla yoğunlaşan bir planlama yapabilmek bir başka önemli noktadır. Zira sınırlı sayıda güçlerle en verimli sonucu alabilmek, doğru planlama ve isabetli tercihlere dayalı bir çalışma ile başarılabilir. Bahar dönemi gibi yoğun süreçlerin ardından, bu süreç içerisinde kimlere ulaşılabildi, hangi güçler ileri çıkartılabildi ya da hangi güçler daha fazla umut vaat ediyor üzerine somut değerlendirmeler yapabilmeliyiz.

İlişkilerimizin niteliğini yükseltmek ve kalıcı ilişkiler kurabilmek, onlarla politik düzlemde bağlar kurabilmek sorunu olduğuna göre, çalışmada kullandığımız araçlardan da bu yönde en iyi biçimde faydalanabilmek durumundayız. Nasıl ki ajitasyon-propaganda araçları üzerinden daha geniş kesimlerle buluşmayı hedefliyorsak, somut bağlar kurduğumuz ilişkilerle bağımızı daha ileriye taşıyabilmek için de yazılı, görsel vb. araçları etkili bir biçimde kullanabilmeliyiz. Daha önce de belirttiğimiz gibi, bugün doğru politikalar belirlemek kendi başına kitleleri politikleştirip harekete geçirmek için yeterli olmamaktadır. Bu doğru politikaları onların gündemlerine başarılı bir şekilde nasıl sokacağımızın yol, yöntem ve araçlarını da bulabilmeliyiz.

Zira, kitle çalışmasındaki zorlanmalardan bir diğeri, izlenen yol ve yöntemlerde, kullanılan araçlarda tek düzeliği aşamamak, belirli sınırlara takılı kalmak şeklinde yaşanabilmektedir. Bu aslında çalışmaya toplamında çok yönlü bakamamanın getirdiği bir sonuçtur. Önüne daha ileriden hedefler koymayan, yeni güç ve olanaklara ulaşmayı gözetmeyen bir çalışma, kullandığı araç ve yöntemlerde de sınırlı kalacaktır.

Öte yandan kimi zaman araçların amaçlaştırılması gibi bir zayıflık yaşanabilmektedir. Araçların ancak işlevine uygun bir tarzda kullanıldığında amaca hizmet edeceği açıktır. Hangi yol ve yöntemin bizi kitlelerle buluşturacağı, hangi araçların daha etkili olacağı çalışmanın sürekliliği içerisinde somutlanabilir.

Siyasal kitle çalışmamızı tüm bu açılardan sürekli olarak irdeleyebilmeli ve ulaştığımız sonuçları genele maledebilmeliyiz.

Kitle çalışması ve kampanyalar üzerine

Yoğun bir kitle çalışması pratiği içinden geçerek yaz sürecine giriyoruz. Bahar gündemlerine ek olarak dönemin öne çıkardığı bir dizi gündeme bu süreç içerisinde müdahale etmeye, devrimci sınıf zemininde kitlelerin karşısına politik bir taraf olarak çıkmaya, politik faaliyetimizi ve örgütsel kapasitemizi güçlendirmeye çalıştık. Bu süreçte politik ve pratik olarak etkili bir kitle çalışması pratiği ortaya koyduk. Faaliyet yürüttüğümüz hemen tüm alanlarda, temelde sınıf çalışması açısından politik bir taraf olarak işçi ve emekçilerin karşısına çıktık, temel gündemlere müdahale ile birlikte eylemsel süreçler işletmeye ve bu süreci örgütlenme hedefiyle birleştirmeye çalıştık.

Bunu özel olarak belirtmemizin nedeni, içerisinden geçtiğimiz süreçte, genel olarak sol harekete hakim atıl durum ve apolitizmin geçmişle kıyaslanamayacak derecede ağırlaşmış olmasıdır. Bu durum, komünistlerin attığı adımları daha da önemli kılmakta, sorumluluklarını artırmakta, yaşanan politik boşluklar, imkanlar ile birlikte zorluk alanlarını da çoğaltmaktadır.

Sorun alanlarını anlama ve aşma çabası kollektif iradeyle mümkündür!

Partimiz ideolojik-politik bakışının getirdiği güçlü bir pratiğin temsilcisidir. Yaygın ve etkili pratik faaliyet gündelik yaşamımızın doğal bir parçası durumundadır. Bununla beraber kitle çalışmasında zorlanmalar yaşadığımız ortadadır. Uzun bir süredir yayınlarımızda kitle çalışmasının sorunlarına dair yapılan tartışmalar, yaşadığımız bu zorlanmaları anlama ve aşma kaygısının ürünüdür. Bunun partimizin bütününe yayılan bir tartışma süreci ve pratik çaba haline gelmesi, ortaya kolektif bir tartışma sürecinin çıkabilmesi, farklı alanlarda yaşanan zorlanmaların deneyimler planında süzülerek genele maledilebilmesi, partimizin sorunları aşma çabasını güçlendirecek, attığı adımların zeminini kuvvetlendirecektir.

Kitle çalışması alanında yaşadığımız zorlanmalara dair uzun bir süredir yürüttüğümüz tartışmalarda ortaklaşılan nokta, örgütlenme alanında yaşadığımız zayıflıktır. Yaygın ve etkili çalışmaya rağmen, bu süreçlerin örgütsel kazanımları oldukça sınırlı olmakta, faaliyetimiz kendini üretebilecek zeminlerden mahrum kalmaktadır. Burada yeterince mesafe alamamak, yeni adımlar atmanın önüne geçmekte, faaliyetin kimi süreçlerini aynılaştırmaktadır. Bu, yeni güçlerin gelişimini sınırlandırdığı gibi, alanlarda derinleşmenin önüne de bir engel olarak çıkmaktadır. Rutinleşen ve örgütsel olarak kendini geliştirmekte zorlanan bir çalışma bir noktadan sonra kısır döngüye yol açmakta, kitle çalışmasının mekanik olarak algılanması, faaliyetin propaganda-ajitasyon yapmak sınırında kalması sonucunu doğurmaktadır.

Kitle çalışmamızı ve kitle çalışmasının yoğunlaşmış biçimi olan kampanyalar sürecini, yılları bulan deneyimlerimizin ışığında ele almak, hedefli, ısrarlı, sonuç almaya kilitlenmiş bir pratik ortaya koymak temel bir yerde durmaktadır. Alanların kendi özgünlüklerini gözetmek kitle çalışmasının temel hareket noktalarından birisi olmak zorundadır. Her türlü araç, yol ve yöntem mücadelenin ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmalı, deneyimler yaygınlaştırılmalıdır. Yaratıcı süreçler

örgütleyebilmenin zeminini güçlendirecek yönelim ve pratikle davranılabilmelidir.

Somut politikaların önemi

Emperyalist-kapitalist sistemin işçileri, emekçileri ve gençliği yoğun bir saldırı ve kuşatma altında tuttuğu bir süreçten geçiyoruz. Türkiye'de de sermaye devleti kapsamlı saldırıları bir bir hayata geçiriyor. Burjuva medya aracılığıyla gündem hergün değiştirilerek, işçi ve emekçilerin kafası bulandırılmaya, yönü şaşırtılmaya, gerici taraflaşmalarda dolgu malzemesi haline getirilmeye, bilinci dumura uğratılmaya çalışılıyor.

Mevcut toplumsal muhalefet gündemi belirleyebilecek ve yön verebilecek bir pratik ve gücü temsil edemese de (tartışmalı yönleri olsa da Kürt halkını ve hareketini dışta tutmak gerekir) işçilerin, emekçilerin ve gençliğin gündelik yaşamda karşılaştıkları sorunlar ve saldırılar oldukça somuttur. GSS, kıdem tazminatı gibi sosyal yıkım saldırıları, asgari ücretin sefalet ücreti olması vb., işçi ve emekçilerin somut olarak sonuçlarını hissettikleri gündemlerdir. Yakın zamanda gençlik alanında, Fen-Edebiyat Fakültelerinde formasyonun kaldırılmasına dönük eylemsel tepkiler başka bir örnektir. Ya da geçtiğimiz yıl ÖSS şifre skandal karşısında ortaya çıkan kitlesel eylemler... Bu örnekler çoğaltılabilir.

Eğer tepkileri açığa çıkartan saldırıların somutluğu ise, devrimci kitle çalışmasının da bu somutluğu yakalayıp işlemeyi kendine hareket noktası olarak alması, somut sorun ve saldırılara karşı somut talepler ekseninde hareket etmesi gerekmektedir. Burada vurgulamaya çalıştığımız elbette genel talep ve sloganların gündelik politikada kullanılmaması değildir. Genelde ileri sürülenin ete-kemiğe bürünebilmesi, içinin doldurulabilmesi gerekliliğidir.

Örneğin, gençlik çalışmamızın merkezi olarak önüne koyduğu "Geleceğine sahip çık!" kampanyası söylem olarak genellik taşımaktadır. Salt bu sınırlarda kalacak bir çalışma genel propagandanın ötesine geçemez. Bunu gündelik faaliyette somutlayabilmek, etkili ve işlevsel, günün ihtiyacına yanıt verebilecek bir kampanya için olmazsa olmazdır. Bu ise örneğin kampanya sürecinde GSS'nin yürürlüğe girmesiyle birlikte, GSS'nin üniversitelere yansımaları üzerinden "Sağlık hakkına sahip çık" çağrısıdır. GSS üzerinden Mediko-sosyallerin kapatılmasına karşı gençliği tutum almaya çağırmak, bunu somut araçlarla bütünleştirmeye çalışmaktır. Ya da herhangi bir üniversitede ortaya çıkan somut sorun üzerinden kampanyanın alanın ihtiyacı çerçevesinde özgünleştirilmesidir. Ya da sınıf çalışması açısından "güvencesiz çalışma geleceksiz yaşama" üst başlığının fabrikalarda ücret gaspı ya da sigortasız çalışma üzerinden işlenebilmesidir, vb...

Somut politikalar maddi gücünü somut örgütsel araçlarda bulabilir!

Kitle çalışması ve kampanya sürecinin somut politika ve talepler ekseninde inşa edilmesi, örgütlenmeye hizmet ettiğinde gerçek manada işlevini yerine getirmiş olur. Genel politik şiarların içinin doldurulacağı alan somut talepler ve araçlar ise, bunun maddi kuvvete dönüşeceği alan da yaratılacak somut örgütsel araçlarıdır. Kitle çalışmasının ve kampanya dönemlerinin temelde bağlanacağı yer burasıdır. Alanların özgünlüğü ve günün ihtiyaçları üzerinden farklılıklar taşıyacak somut örgütsel araçlar geniş kitleleri kapsamaya açık bir içeriğe sahip olmak zorundadır. Bu örgütsel araçlar, kitlelerin inisiyatifinin ve iradesinin açığa çıkacağı, sorunlara ve bu sorunlar üzerinden ortaya çıkan taleplere müdahil olacakları alandır.

Kitle çalışması ve kampanyalar somut politikalar ve talepler üzerinden şekillenebildiği ve bu çerçevede somut örgütsel hedeflere bağlanabildiği koşullarda işlevini yerine getirebilir ve süreci daha ileriden güçlendirebilir.

Sınırlı devrimciliğe karşı devrimci müdahale

Devrimci mücadeleye adım atan bireyler için kesintisiz bir gelişme, ilerleme ve özgürleşmenin yolu açılır. Ancak ilk adımlar kendi içinde devrim yolunun gereğince, hiç değilse asgari düzeyde yürüneceğinin güvencesi değildir.

Öncelikle devrimciliğe adım atan her birey verili toplumsal düzenin/kapitalizmin ilişkileri, anlayışı ve değer yargıları içinden çıkıp gelmektedir. Tüm yaşamı boyunca düzenin ideolojik, politik, ahlaki, kültürel, sosyal şekillendirmesine maruz kalmıştır. Şu ya da bu çelişki veya etkenin kişiyi sistem dışında bir arayışa yöneltmiş olması, kişiliğinin kapitalizm koşullarında oluştuğu gerçeğini değiştirmez.

İkinci olarak, yaşadığımız toplumda devrimciliğe yönelim genelde duygusal diyebileceğimiz tepkiler ve arayışlar üzerinden yaşanıyor. Çok az insan bilimsel dünya görüşünün temel esaslarını en azından asgari düzeyde kavramaya dayalı bir tercihte bulunuyor. Günümüzde ideolojik-teorik sorunların sol hareket dünyasında önemine uygun düzeyde ele alınmaması, bilimsel dünya görüşüne dayalı bilinçli tercihleri çok daha sınırlı hale getirmektedir. Genelde insanlar devrimciliğe adım attıklarında, en temel esaslara dair bir bilinçten bile yoksun olabiliyorlar. Şüphesiz devrime yönelim açısından bunun özel bir önemi yoktur. Fakat devrimci mücadeleyi layığınca sürdürebilmek açısından hayati derecede önemlidir.

Devrim mücadelesinin ihtiyaçlarına yanıt vermek, insanın kopmaya karar vermiş olduğu toplumsal sistemle sürekli mücadelesini zorunlu kılar. Mücadele gündelik olarak yürütülen faaliyetin, örgütlenen eylem ve etkinliklerin ötesinde bir boyuta sahiptir. Bir başka deyişle, devrimci gelişim düzenin şekillendirdiği kimlikle sürekli bir mücadeleyi gerektirir. Mücadele ancak tüm yaşamı boydan boya kaplayan bir alanda yürütülürse devrimcileşmede mesafe alınabilir. Günlük yaşamdan politik aktivitelere, örgütsel iç atmosferden insan ilişkilerine, halk tabiriyle oturup kalkmadan yeme içmeye, yoldaşlık ilişkilerinden kitlelerle kurulan her türlü bağa kadar hayatın her anı, her kesiti devrimci mücadelenin konusudur.

Bu mücadele sadece burjuvazinin dünyasından çıkıp gelmiş olmanın dayattığı bir zorunluluk da değildir. Kapitalizm, insanın çok yönlü kuşatılması ve yabancılaştırılması planında, kendinden önceki hiçbir toplumsal düzenle karşılaştırılmayacak güç ve imkanlara sahiptir. En başta insanın üretken etkinliğini basit bir değişim nesnesi haline getiren, insanı üretim araçlarının eklentisine çeviren üretim ilişkileriyle kendinden önceki toplumların ötesinde bir güç alanı oluşturur. Bunu yaşamın tüm gözeneklerine hükmeden baskı ve zor mekanizmaları tamamlar. Biçimsel eşitlik ve özgürlüğün aldatıcı maskesi ise insanın uyanıkken dahi bilinçsiz bir rüyada yaşamasını sağlar. Bunların yanısıra, kapitalist kuşatmanın en etkili silahları günümüzde muazzam ölçülerde gelişmiş ideolojik, politik, kültürel, eğitsel propaganda araçlarıdır. İletişim alanındaki gelişmeler burjuvazinin ideolojik ve kültürel hegemonyasını geçmişle kıyaslanamaz düzeyde yaygınlaştırmış ve pekiştirmiştir. İletişim ve bilgilenme bakımından dünya küresel köye dönüşmüş olsa da, kitleler düzen içinde uyutulabildikleri sürece bu burjuvazi için pek bir sorun yaratmamaktadır. Devrim mücadelesinin zayıflığı koşullarında, küresel ölçekte hızlı iletişim burjuvazinin elindeki en güçlü hegemonya silahıdır.

Emrindeki araçlar sayesinde burjuvazi, toplumsal yaşamı sürekli ve her alanda belirleyip şekillendirme olanağına sahiptir. Toplumsal psikoloji, kültürel ve moral atmosfer sistemli ve kesintisiz bir şekilde düzenin ihtiyaçlarına göre şekillendirilmektedir. Bu öylesine bir uğraştır ki, sistemi yıkmaya yönelen, sınıf ve emekçi kitleleri düzene karşı savaşıma çekmeye çalışan devrimci kuvvetler dahi bunun etkilerinden tümüyle muaf kalamazlar. Aksini iddia etmek, devrim mücadelesini toplumsal dinamiklerin dışında ele almak olur ki, bu da eşyanın tabiatına aykırıdır.

Kapitalist kuşatmanın devrimci saflara etkileri, devrimci gelişim ve özgürleşme yolunda gereğince yürüyebilmeyi her an tehdit eden bir tehlikedir. Dolayısıyla devrimcinin kişiliğinde kapitalizmden kalma zaaf ve eksikliklerine, hayatını çevreleyen tehditlere karşı kesintisiz bir mücadele yürütmesi yaşamsal bir zorunluluktur. Belki bu zorunlulukların yeterince bilincinde olmayan biri de devrimci faaliyetin bir parçası olabilir. Fakat bu asla devrim yolunda gereğince yürümesini, devrimci gelişme ve özgürleşmede mesafe almasını sağlamaz.

Düzenin çok yönlü kuşatmasına karşı gereğince mücadele etmenin başlıca koşulu bilimsel dünya görüşünün kavranması ve sürekli bir özümsemeye konu edilmesidir. Başlangıçta bu, düzenden kopmayı sağlayan duyguların veya etkenlerin bilinçle yoğrulması anlamına gelecektir. Demek oluyor ki, duygusal devrimciliğin yerini bilinçle kuşanmış devrimcilik almadan kapitalist dünyadan sıyrılan bir bireyin kimliğindeki zayıflıklar aşılmış olmayacaktır. Bilimsel dünya görüşüyle kuşanmak bir arınma sürecidir. Nedir ki sosyalist dünya görüşünün bilimsel esaslarının ve devrimci yönteminin asgari düzeyde edinilmesi sadece bir başlangıçtır. Kapitalizmin etkilerinin devamlılığı ve toplumsal koşullar, bilincin sürekli devrimci bilimle beslenmesini ve özümsemeyi temel bir devrimci uğraş olarak dayatır. Bu ayrıca düşüncenin diyalektiği açısından da yaşamsal bir ihtiyaçtır. Zira salt mevcut birikimle idare edilmeye başlandığında, düşünce durağanlaşmaya, darlaşıp kısırlaşmaya, giderek burjuva hegemonyanın gücüne teslim olmaya başlar. Devrimci dünya görüşünün esaslarını asgari ölçülerde edinmiş olan, bu sayede devrim için her şeyini ortaya koyan bir devrimcinin, bir yerden sonra düzene kapaklanmasında bunun belirleyici bir rolü vardır.

Devrimcilik maddi yaşamda ve bilinçte çok yönlü ve kesintisiz bir mücadele olarak kavranamadığında, karşımıza çeşitli alanlarda kendini dışa vuran bir sorunlar yumağı çıkar. Düzenin dört başı mamur kuşatmasını gözardı edebilen bir devrimci düzenle sürekli bir devrimci hesaplaşmayı da ihmal edecektir. Bir devrimci benliğinde bu hesaplaşmayı sürekli kılmadığında, özdeneyimlerinden gerekli dersleri-sonuçları çıkaramaz. Devrimci teorinin özümsenmesi çabası, daha geniş anlamda bilincin sürekli donatılması zaafa uğrar. Dahası bu bir yerden sonra bir ihtiyaç olarak bile hissedilmez. Düşünme kapasitesi eninde sonunda gelip bir sınıra takılır. Düşünsel üretimde sığlaşma ve akamet kaçınılmaz olur.

Devrimciliğin yaşamın her alanında düzenle sürekli bir mücadele olarak kavranmaması, burjuvazinin günü yaşamaya bakan tüketim kültürüne de geniş bir yaşam alanı açacaktır. Devrimci bir partide bunun kaba dışavurumlarından çok, daha kendine özgü biçimleri tehlikelidir. Örneğin gündelik politik faaliyetin stratejik hedefler doğrultusunda mesafe almaktan kopuk bir şekilde, rutin bir tarzda yürütülmesi gibi... Keza devrimcilik sınırları sürekli zorlamak, diyalektik sıçramaları hedeflemek demekken, mevcutla yetinmek, burjuva dünyanın devrimci saflarda yaşam alanı bulduğunun kendine özgü bir başka yansımasıdır. Rahata düşkünlük, kolaya eğilim, zorluklardan kaçınma vb. biçimiyle kaba konformizm karşısında bunu da döneme özgü bir tür gizli konformizm sayabiliriz. Nitekim burjuvazi etkili ve yaygın bir şekilde mevcutla yetinmeyi, sınırları zorlamamayı topluma empoze edip duruyor. Bunun sıradan bir insan ile manevi tatmini politik faaliyette bulan bir insanın dünyasındaki karşılıkları farklı olsa da, son kertede bu, burjuvazinin belli bir anlayışının ete kemiğe bürünmesinden başka bir şey

değildir.

Burjuva dünyanın devrimci saflarda yaratabildiği en tehlikeli ruhhali ise, elbette kaba yanları üzerinden değil ama estetize edilmiş anlayışları çerçevesinde düzenle barışık yaşayabilmektir. Bu kendini en çok burjuva yaşama, kültürüne, sanat anlayışına vb.'ne rasyonalize edilmiş veya maskelenmiş bir şekilde öykünmek olarak dışa vurur. Devrimciliği yaşamı tepeden tırnağa kaplayan bir dünya görüşü, bilimsel bir kavrayış, buna uygun bir hayat tarzı, bir değerler bütünü, insanın her tutum ve davranışını belirleyen bir kimlik olarak özümseyemediğimizde, kapitalizmin kötülüklerini perdeleyen, kabul edilebilir kılan kimi anlayışlarını farketmeden benliğimizde yaşatırız. Bu durumda burjuvazinin topluma sürekli aşıladığı beğeniler, ölçüler, değerler yadırganıp yadsınmak bir yana, doğal bir kabulle karşılanır. Bu barışıklık düzenden kopmayı zorlaştırır. Devrimcilik iddiası taşıyıp da bir ayağı düzende yaşamayı, kendi düzeninden vazgeçmemeyi olağan hale getirir. Böylesi durumlarda ise devrimcilik, günün belli bir zamanının ayrılacağı, kişinin kendine göre olanaklarının ve enerjisinin belirli bir kısmını sunmakla yetineceği bir iş halini alır. Elbette devrimci mücadele böyle katkılara da yaslanmak durumundadır. Fakat açıktır ki, iddia ne olursa olsun, bu yalnızca devrim yandaşlığıdır. Yaşamını devrime hasretmek iddiasında bulunan biri payına bu apaçık bir sınırlı devrimciliktir ve sınırların başladığı yerde devrimcilik noktalanır.

Mevcutla yetinmenin, sınırları zorlamamanın, düzenle barışık yaşamanın söz konusu olduğu bir durumda, devrimci iktidar bilincinin yön verdiği bir çabadan çok, kişisel manevi dünyanın tatmini önplandadır. Bu söylenenlerin, devrimcilik iddiası ve söylemler siper yapılarak kilitleyici bir dirençle karşılanması yanıltıcı olmamalıdır. Özellikle kendi halinde devrimcilik, düzenden kopmadan devrimcilik, yarım-zamanlı devrimcilik gibi anlayışların hayli yaygın olduğu günümüzde, bu tür tartışmaların irdelemeye, çözümlemeye, anlamaya ve aşmaya yönelik değil de kilitleyici kimlik tartışmaları olarak karşılanması bile burada söylenenlerin doğrulanmasıdır.

Eğer böyle değilse, bazı sorular cevaplanmak durumundadır. Örneğin, uzun yıllar devrimci mücadele saflarında kalan bir devrimci neden yıllarca yerinde sayabiliyor? Parti saflarında mücadeleyi hayatın anlamı olarak gören bazı yoldaşlarımız neden gelip bir sınıra takılıp kalıyorlar? Devrimcilik sürekli bir politik üretkenlik, inisiyatif, iradi müdahaleler vb. demekken, parti örgütlerinde yer alıp da partinin sorunları ve ihtiyaçları karşısında edilgen kalınabilmesi, inisiyatifsizlik, memur zihniyetiyle hareket etmek nasıl açıklanabilir? Ya da kimi yoldaşlarımızın yaşadığı bazı sorunların, örneğin bunalımlı ruh halinin aşılamaması, insani ilişkilerde sürekli sorun yaşamak, örgüt içi yaşamı, disiplini, devrimci motivasyonu paralize etmek vb.'nin kaynağında ne var? Ya da devrimcilikte ısrar etmek ile sınırlı devrimcilik nasıl bağdaştırılabiliyor, vb...

Partimiz saflarını devrimcileştirmeyi temel önemde bir sorun olarak ele almaktadır. Bu doğrultudaki çabaların belirleyici yanlarından birini, parti saflarını dönemin burjuva etkilerinden sürekli arındırmak, genel olarak sınırlı devrimcilik başlığı altında toplayabileceğimiz anlayışlara karşı sistemli mücadele oluşturuyor. Unutulmamalıdır ki, devrimci bir partinin kendi sorunlarının çözümünde mesafe kaydettiğinin en belirgin karşılığı kadrolarından yansıyacaktır. Tüm yoldaşlarımızın önünde bunun bilinciyle hareket etme sorumluluğu duruyor.

Devrimci misyon bilinci!

Marks, Feurbach Üzerine Tezler'inin 8. maddesinde, "Toplumsal yaşam özünde pratiktir" der. Toplumsal yaşam pratik bir eylem ise, onu değiştirmeye dönük her adım da pratik bir eylem olmak zorundadır. Tarihin ilerleme dinamiklerini sınıf çatışmaları üzerinden açıklamak, marksist bakışaçısının temel yönlerinden biridir. *Komünist Manifesto*'nun "tarih sınıf savaşımları tarihidir" cümlesiyle başlaması, toplumsal gelişmenin diyalektik ilerleyişine yapılmış güçlü bir vurgu, pratiğe dair yol gösterici bir kılavuzdur. Marksizm, toplumsal yaşamın diyalektik ilerleyişini açıklama ve onu devrimci temellerde değiştirmenin pratik karşılığı ise, toplumsal yaşamın diyalektik ilerleyişi de Marksizmin kanıtlanmasıdır. Marksizmin bilim haline gelebilmesi, bu karşılıklı diyalektik ilişki ve teori-pratik birliğinin varlığı koşullarında mümkün olmuştur. Marks'ın "Aslolan dünyayı yorumlamak değil, onu değiştirmektir" sözü, teorinin maddi toplumsal temeli ile bütünleşebildiği ölçüde bir anlamı olabileceğini açıklar. Toplumsal yaşamdaki gelişme dinamiklerini anlama, toplumsal yaşamı pratik olarak yönlendirme ve kitlelerle bütünleşerek maddi temelini inşa etme kaygısı gütmeyen bir teorinin yaşama şansı yoktur. Teori ancak yaşamın canlı eylemi içerisinde gelişir, güçlenir ve maddi güç haline gelir. Teori pratiğe yön verebildiği oranda bir anlam kazanır.

Tarihin bugünkü modern burjuva sisteme kadarki yaşadığı gelişim süreci, eski toplumun bağrında bir ileri aşamanın ortaya çıkmasıyla, sınıfların birbirleriyle girdiği çatışma ve bu çatışmada eskinin yıkılması, yeni ve ileri olanın kurulmasıyla olanaklı olmuştur. Her toplumsal sistem ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel olarak bir sınıf karakteri taşır. Gündelik yaşamın temel belirleyeni, hakim

sınıf ile bu sınıfın karşısında yer alan sınıfın çatışmasının boyutlarıdır. Tarihsel ilerleyiş diyalektiğinin sınıflara yüklediği misyon budur ve sınıflar bu misyonunun bilincine varıp pratik gereklerini yerine getirebildiği koşullarda devrimci dönüşümün olanakları ortaya çıkmıştır. Başarılı ya da başarısız devrimler sürecinin arka planında temelde bu vardır. Tarihi süreçte yeniyi temsil eden sınıfın devrimci misyonunu kavrayabilme ve pratikte gereklerini yerine getirebilme iradesi, sınıfların yıkıcı ve yapıcı gücünü açığa çıkartmıştır.

İşçi sınıfının tarihsel devrimci misyonu!

Sınıf karşıtlıkları mülkiyet ilişkileri üzerinden hayat bulur. Özel mülkiyetin ortaya çıkması ile beraber üretim araçları da bir sınıfın tekelinde toplanmış ve toplumsal

yaşamı bu ilişki biçimi belirler hale gelmiştir. Üretim araçlarını tekelinde bulunduran küçük bir azınlık toplumun geneline ideolojik, politik, kültürel olarak egemen hale gelmiştir. Toplumsal eşitsizliklerin temelinde bu özel mülkiyet dayalı üretim ilişkileri yatmaktadır. Ekonomik altyapı toplumsal üstyapıyı belirlemektedir.

Çağımızda üretim araçlarını elinde bulunduran burjuvazi ve onun karşısında yer alan proletarya temel sınıfları oluşturmakta ve sınıf savaşımının iki karşıt cephesini temsil etmektedir. Kapitalist toplumda tarihi ileri götürebilecek olan bu iki sınıf arasındaki çatışmadır. Proletaryanın tarihsel gelişime sürecinde tuttuğu önemli yer sadece burjuva sınıfa karşı girişeceği savaşım değil, aynı zamanda tarihi sonuna götürebilecek tek sınıf olması gerçeğidir. Proletarya özel mülkiyet zincirinin dışındaki tek sınıftır. "Zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi" yoktur. Toplumsal eşitsizliklerin kaynağı olan özel mülkiyet ancak bu zincirin dışındaki bir sınıf tarafından ortadan kaldırılabilir ve toplumsal yaşamın her düzeyinde eşitlik sağlanabilir. Tarih proletaryaya bu devrimci misyonu yüklemiştir. Tarihin ileriye gidebilmesi proletaryanın devrimci misyonunu yerine getirebilmesi ile mümkündür.

"Marksist teorinin özünü, modern burjuva toplumunun yıkıcısı ve yeni sosyalist toplumun kurucusu olarak proletaryanın tarihsel rolünün açığa çıkarılması ve açıklanması oluşturmaktadır. Dünya tarihi içinde kapitalist üretim ilişkilerinin (dolayısıyla modern sınıf ilişkilerinin) az gelişmişlik aşamasının bir ürünü olan ütopik sosyalizmden sanayi devrimi sonrasının bir ürünü olan bilimsel sosyalizme geçişi işaretleyen temel fikir de budur. Bir başka ifadeyle, Marx'ın, modern burjuva toplumuna egemen sınıf ilişkilerinin bilimsel tahlili yoluyla, proletaryanın bu toplumdaki özel konumu ve tarihsel rolüne ilişkin olarak ulaştığı bu sonuç sayesindedir ki, sosyalizm bir ütopya olmaktan çıkmış, sınıf özü ve eksenine dayalı bir bilim haline gelmiştir. Zira bu sayededir ki, insanlık tarihinin bu modern aşamasında, Lenin'in deyimiyle, 'tarihsel hareketin materyalist temeli' açığa çıkarılmış; böylece sosyalizm, kendi taşıyıcısı olma yeteneğine sahip biricik sınıf olan modern proletarya şahsında, gerçek maddi-toplumsal tabanına oturtulmuştur."(Partileşme Süreci-2/Polemikler-Devrimci Proletarya'ya Yanıt)

Yukarıda aktardığımız paragraf, halkçı popülizmden devrimci proleter zeminde kopan partimizin, Marksizmin bilimsel yöntemi ışığında proletaryanın tarihsel devrimci misyonuna dair bakışını özlü bir biçimde anlatmaktadır.

Sınıfın devrimci partisinin tarihsel misyonu!

Proletaryanın, tarihin omuzlarına yüklediği devrimci misyonunu yerine getirebilmesi, bu misyonu bilince çıkartması, kendi sınıfsal gerçekliğinin, tarihsel gelişim içerisindeki özel yeri ve konumunun farkına varabilmesi ile mümkündür. Proletaryanın "kendiliğinden bir sınıf olmaktan çıkıp, kendisi için bir sınıf haline gelebilmesidir." Bu sınıfın siyasallaşması sürecidir ve ancak öncüleri şahsında devrimci örgütle organik birliğini sağlayabilmesine bağlıdır. *"...'iktidar savaşımında, proletaryanın, örgütten başka silahı yoktur'. Tarihsel deneyimin ürünü bu temel düşünce, 20. yüzyılın bütün bir deneyimi tarafından ayrıca ve kesin bir biçimde doğrulanmıştır. Proletarya, nesnel tarihsel konumuyla çağdaş toplumun bu devrimci öncü sınıfı, bilinçli ve örgütlü öncüsü olarak partisine kavuşamadığı sürece, tarihsel amaçlarına başarıyla yürüyebilmek bir yana, bugünkü toplum içinde bağımsız bir siyasal sınıf konumu bile kazanamaz." (Partileşme Süreci-1/ Perspektifler ve Değerlendirmeler)*

Marksist-leninist teori ve tarihsel deneyimlerin paha biçilmez dersleri devrimci partinin misyonu hakkında yeterli açıklığı sağlamıştır. Sınıfın siyasallaşması ve tarihsel devrimci misyonunu kavrayabilmesi ancak öncü partinin bilinçli müdahalesi ile olanaklı olabilir ve tersinden devrimci parti ancak sınıfın siyasallaşması ve tarihsel misyonunu

yerine getirme mücadelesi içerisinde inşa edilebilir, gelişip güçlenebilir, misyonunu yerine getirebilir. Tarihin gördüğü en ileri eylem olarak Ekim Devrimi'nin paha biçilmez deneyimi bunu göstermiştir. Bu süreç, yine tarihin gördüğü en ileri örgüt deneyimi olarak Bolşevik Parti'yi yaratmıştır. Kapitalist toplumda proletaryanın devrimci misyonu ile devrimci partinin misyonu organik bir bütünlük taşır. Proletaryanın partisiz, devrimci partinin ise sınıf zemini dışında nefes alma şansı yoktur. Son birkaç yıl içerisinde dünya genelinde yaşanan sınıf ve kitle hareketleri, Ortadoğu'daki halk ayaklanmaları deneyimi, devrimci partinin oynayacağı misyonu bir kez daha tüm açıklığıyla görmemizi sağlamıştır.

Proleter devrimin gerçekleşme zemini devrimci sınıf, devrimci parti ve bu ikisini birleştiren, yol gösteren devrimci teoridir. Sınıfın devrimci partisi tarihsel misyonunu ancak bu diyalektik bütünlüğü bilince çıkartabildiği oranda oynayabilir. Proletaryanın tarihsel aracı olarak maddi yaşamda yerini alabilir. Devrimci parti kendi tarihsel misyonunu, proleter sınıf zemini üzerinden yerli yerine koyabildiğinde, sınıfın devrimci ideolojisini, tutumunu temsil edebildiğinde, buna uygun bir konumlanma, buna uygun bir ruh hali, değerler sistemi oturtabildiğinde ve bunu gündelik yaşamın vazgeçilmez bir pratiği haline getirebildiğinde oynayabilir.

"Bunalımlar, savaşlar, devrimler dönemi" ve devrimci misyon bilinci!

İnsan tarihin öznesidir. Özne olmak, toplumsal yaşama müdahale ve değiştirme iradesidir. Devrim ve sosyalizm mücadelesi toplumsal yaşamda değişim iradesini açığa çıkartma ve özel mülkiyete dayalı sınıfları ortadan kaldırma mücadelesidir. Bu ancak proletaryayı özneleştirebilmekle mümkündür. Modern burjuva toplumunda proletarya nesneleştirilmiştir. Özne olma fikri burjuva toplumunda yok edilmeye çalışılmakta, tarihin geldiği son nokta olarak burjuva toplumsal sistem ilan edilmektedir. Bu proletaryanın bir özne olarak değiştirme iradesinin elinden alınmasıdır. Proletarya üretim içerisinde makinanın bir parçası olarak algılanır. Burjuvazinin sınıf karşıtlıklarını ideolojik ve kültürel aygıtlarıyla gizlemek için yürüttüğü propaganda, aynı gemideyiz masalı ve toplumsal yaşamı atomize eden, bireyselliği öne çıkartan, herkes kendinden sorumludur düşüncesi, proletaryanın tarih içerisinde özne olarak davranabilmesini engellemek içindir. İnsanın nesneleşmesi, özünde insanın kendine, parçası olduğu sınıfa ve tarihin ilerleyiş diyalektiğine yabancılaşmasıdır. Paris Komünü'nde proleterler tarihin bir öznesi olarak davranabilmiş, bu gücü açığa çıkartabilmiş ve proletarya kısa süreli de olsa iktidarı ele geçirmiştir. Rus proleterleri de özne olduklarının bilincine vardıklarında tarih sahnesinde bir sınıf olarak proletaryanın değiştirme ve yeniyi temsil etme gücü açığa çıkmış ve tarihin akışını değiştiren bir hareket yaratılmıştır.

Tarih nasıl ki kendi ilerleyiş diyalektiği içerisinde proletaryaya ve proletaryanın tarihsel devrimci aracı olarak komünist partiye, ikisinin organik birliğine devrimci bir misyon yüklemişse, bu misyonun gerçekleşmesi için de devrimci misyon bilinci güçlü devrimcilerden oluşan örgütleri vazgeçilmez kılmıştır. Devrimci misyon bilincini kuşanmış kadrolar sayesinde parti tarihsel devrimci misyonunu oynayabilir, proletaryaya tarihsel eyleminde öncülük edebilir. İçerisinden geçtiğimiz şu günlerde devrimci partinin ve parti militanlarının bu konuda alacakları mesafe yakıcı bir ihtiyaç olarak kendini dayatmaktadır. Partimiz III. Kongresi'nde marksist-leninist teori ışığında yeni bir döneme girdiğimiz tespitini yapmış, , güncel gelişmeler olarak kendini gösteren savaşlar ve bunalımları anlama çabası gütmüş ve savaşlar ve bunalımları eninde sonunda devrimler döneminin izleyeceğini tarihsel ve güncel veriler üzerinden ortaya koymuştur.

TKİP III. Kongre Bildirisi şu tespiti yapmaktadır: *"İnsanlık yeni bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girmiş bulunmaktadır. Bunalımlar ve savaşlar halen*

günümüz dünyasına damgasını vuran yakıcı olgulardır. Birbirine sıkı sıkıya bağlı bu iki olgusal gerçek yeni bir devrimler döneminin de dolaysız bir habercisidir. Dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin kapitalist bunalımların ve emperyalist savaşların büyük yıkım ve acılarına yanıtı bir kez daha devrimler olacaktır. Dünyanın dört bir yanında ve elbette Türkiye'de de."

Marksist teorinin diyalektik yöntemi ışığında yapılan bu değerlendirme sınıfın devrimci partisinin berrak bilincini ortaya koymakta, şu değerlendirmeyle devam etmektedir: *"Bu tespit partimizin tüm mücadele, çalışma ve örgütlenme çabasının belirleyici ana ekseni durumundadır. Partimiz tüm güncel devrimci görev ve sorumluluklarına buradan bakmakta, geleceğin büyük mücadelelerine bu bakış açısı ile hazırlanmaktadır. Her biçimi ile burjuva gericiliğinin Türkiye toplumunu boğucu bir kuşatma altında tutması güncel olgusu geçici olmaya mahkumdur. Kapitalizmin onulmaz çelişkileri karşı konulmaz bir biçimde Türkiye işçi sınıfını ve emekçilerini bir kez daha devrimci sınıf mücadelesi alanına yöneltecektir. TKİP bu bilinçle, bundan beslenen bir devrimci güven ve iyimserlikle hareket etmekte, tüm güncel çabasını bu süreci hızlandırmaya yoğunlaştırmakta, bunu ise şaşmaz bir biçimde proletarya devrimi hedefine bağlamaktadır."*

Bu tespit ve değerlendirme, içerisinden geçilen döneme devrimci bir bakışın ürünü ve partinin önünde duran görevlere yapılmış güçlü bir vurgu olmakla birlikte, saflarında bulunan insanlarının bütününe yapılmış bir çağrıdır. Bu çağrı partinin proleter sınıf zemininde tarihsel devrimci misyonunu oynayabilmesi için bir seferberlik, partiyi her düzeyde ve her yönüyle güçlendirme çağrısıdır. İçerisinden geçtiğimiz tarihsel süreç ve gelişmeler adımlarımızı hızlandırmanın, gelişim süreçlerini güçlendirmenin aciliyetini ortaya koymaktadır. Bu süreç parti örgütlerinin, parti kadroları ve sempatizanlarının önüne birçok görev koymaktadır.

Bu görevlerden ilki ve en önemlilerinden birisi devrimci misyon bilincinin güçlenmesidir. Tarihin ilerleyiş diyalektiğinin sınıfa ve devrimci partiye, devrimci partinin her bir devrimciye yüklediği devrimci misyonun bilincine varmak, yaşamı bütünlüğü içerisinde anlamak ve gereklerini yerine getirmek için ortaya irade koymak temel bir yerde durmaktadır. Devrimci misyon bilinci, gün içerisinde atılan her adıma tarihsel perspektif üzerinden bakmak demektir. Tarihi sonuna götürebilecek bir sınıfın bu topraklardaki temsilcisi olmak sorumluluğunu ve önemini kavramak, güncel görevlere bu bilinçle yüklenmektir. Dağıtılan her bildiriyi, asılan her afişi bu bakışla ele almak, ilişki kurulan her insana bu sorumluluk, ciddiyet ve tarihsel haklılığımızın verdiği bir özgüvenle gitmektir. Ortaya çıkan her olanağı proleter devrimin ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirebilmek için yaratıcı ve inisiyatifli olabilmektir. Her görev ve sorumluluğu devrime yürüyen bir partinin kadroları olarak, disiplinli ve kararlı bir yaşam pratiği ile yerine getirmektir.

Bütün bunları bütünleyecek olan ise bilinçli birer komünist olmanın gereklerini yerine getirmektir. İdeolojik eğitimin, marksist dünya görüşünü ve partimizin ideolojik-politik platformunu kavramak açısından önemi yeterince açıktır. Artık sorun bu konuda alınacak mesafenin boyutları olmalıdır. Gündelik yaşamımıza her yönüyle devrimci misyonumuzun gerekleri yön verebilmelidir. Proletaryanın silahlı ayaklanmasını yönetebilme yetisi ancak devrimci misyonu bilince çıkartabilmiş, çok yönlü olarak kavrayabilmiş ve pratik içerisinde çelikleşmiş örgütler zemininde kazanılabilir. Devrime hazırlık demek, parti örgütlerinin, kadrolarının ve militanlarının devrimci misyon bilinciyle hareket etmesi demektir. Tüm güncel çabaya bu misyonun yön vermesi demektir.

Değiştirme iradesinin mayalanacağı yer, bugünden tarih içerisinde özne olmayı seçmiş komünistlerin oluşturacağı devrimci örgütlerdir. Parti örgütlerinin sınıfla birleşme sürecinde ortaya koyacakları irade, alınacak mesafe ve bu zeminde yaşanacak çok yönlü gelişim, sürecin seyrini tayin edecektir.

Kitle çalışmasının bazı sorunları

‘90’lı yılların ortasından itibaren kitlelerde belirgin bir geri çekilme ve örgütsüzlük sözkonusu. Örgütsüzlüğün olduğu yerde ise sistemin yalnızlaştırma politikası etkili hale geliyor. Bunu kitle çalışmasında, fabrikalarda, semtlerde görüyoruz. Kitlelerin mücadeleden uzaklaştığı, kendi sorunlarına yabancılaştığı bir tabloyla yüzyüzeyiz. Çalışma koşullarının ağırlaştırılması, güvensizleştirme, böl-parçala yöntemi vb. bu sonuca yol açıyor. Bunda özellikle de burjuva medya önemli bir rol oynuyor.

Tablonun böyle olduğu yerde, daha etkin, canlı ve çok yönlü bir faaliyetle kitlelerin önüne çıkabilmemiz gerekiyor.

Doğru bir müdahale tarzı!

İşçileri ailesi ve çevresinden bağımsız ele alamayız. Fabrikada çalışan bir işçiyle sınıf çalışması üzerinden ilişki kurarken, mutlaka ailesi ve sosyal çevresini de hedefler bir tarzda hareket etmeliyiz.

İşçilerin yaşamının her alanına müdahale edebilmenin önemi yeterince açık. İzlenen tv dizilerinden komşuluk ilişkilerine, mahallenin sorunlarından çevre sorunlarına kadar pek çok konuda bir sınıf devrimcisi olarak söz söyleyebilmeli, yönlendirebilmeliyiz. Bunları doğru bir şekilde yaptığımızda politik müdahalemiz daha da kolaylaşacaktır.

Eğer sadece kitabi doğrular üzerinden hareket eder, Marksizmi kuru bir tarzda aktarmaya çalışırsak, bunun bir karşılığı olmayacaktır. İşçiler, ya “bu arkadaş çok iyi biliyor, biz anlamıyoruz!” ya da “benim dilimden konuşmuyor, ne dediğini anlamıyorum!” diyecektir. Nitekim yer yer denilmektedir de.

İşçilerden daha deneyimli ve birikimli olmamız hiçbir zaman “ben bilirim” tarzında bir yaklaşıma yol açmamalıdır. İşçiye sorununu anlatırken kurduğumuz cümlelere, kullandığımız kelimelere dikkat etmeliyiz. Sorunları “biz” olarak ortaya koyabilmeliyiz. Dışarıdan konuşan, sorunu kendinden öte gören bir bakış ve pratik bizi sınıf dışı bırakır.

İşçiler bugün büyük bir cendere altındadır, bunalımdadır, güvensizdir, çıkış yolu aramaktadır. Fakat bu, işçiler varolan sorunların farkında değil demek değildir. Unutmayalım ki yılların büyük tortuları, yenilmişliği var. Devrimci güçlerin ve ileri kesimlerin düzeniçi bataklığa düşüşü var. Bu nedenle sınıfın uzun yıllar sendikal bürokrasi cenderesi içerisinde hapsolması var. Tekil direnişlerden istenilen sonuçlar alınamıyor. Dolayısıyla kitleler büyük bir boşluk içerisindeler. Bu yanıyla sınıf kitlesine öncülük misyonuyla yaklaşabilmeli, onu kuşatabilmeliyiz.

Politikleştirme ve örgütleme sorunu

İlişkilerimizi politikleştirmek tek başına kitap okuma üzerinden düşünülmemeli. Öncelikle ilişkimizin anlama kapasitesini, siyasal düzeyini saptamak gerekiyor. Bunu saptadıktan sonra herkesin okuyabileceği, emek-sermaye ayrımını bir şekilde anlayabileceği araçlar kullanmalıyız. Bunlar düzeylerine göre yayınlar, kitaplar, filmler, tiyatro vb. olabilir. Bu araçları kullanırken birkaç kişiyle birlikte yapabilmeyi planlamak ve tartışmak önemlidir. Bu kollektif bakışı, birlikte hareket etmeyi bilince çıkaracaktır.

Her düzeydeki kitle ilişkisine bir şeyler okutabilmek üzerine tartışabilmeliyiz. İşçi eğitim grupları oluşturmak hedefimizdir kuşkusuz. Fakat bunun hayata geçirilmede zorlanma yaşıyoruz. Bugünkü işçi kitlesinin bilinç düzeyi henüz bunu yapabilmekten uzak. Böyle bir durumda gereksiz zorlamalarla ilişkilerimizi yıpratmamalıyız. Bunun yerine

kimi zaman iş hukuku, kimi zaman tarihimizden öğrenerek (15-16 Haziran Direnişi), kimi zaman sınıflar, emek nedir gibi gündemler çerçevesinde toplantılar yapabiliriz. Ya da doğallığında yapacağımız sohbetleri bir eğitim çalışmasına çevirebiliriz.

İşçi sınıfının temelde pratik içerisinde öğrendiğini unutmamalı, mücadele pratikleri üzerinden siyasal bir bakış vermeye çalışmalıyız. Fakat bunu yapabilmek için devrimci kadronun da kendisini sürekli ve sistematik olarak eğitmesi, ideolojik-politik olarak geliştirmesi gerekmektedir. Bu başarılmadan, rutini aşan, zenginleşen bir faaliyeti örmek mümkün değildir.

Yukarıda, işçi arkadaşların çevresini doğal kitlemiz olarak görebilmeliyiz demiştik. İlişki kurduğumuz işçiyi onlardan sorumlu tutabilmeli, bu bilinçle hareket etmesini sağlamalıyız. Bunun için ilişkimiz olan işçi özne olduğunu hissedebilmelidir. Ona bu çerçevede bir inisiyatif alanı açılabilmeli, güven verebilmeliyiz.

İşçiler bizi yaşamın her alanında görebilmeli ve güven duyabilmelidirler. Diğer türlü, memur ruh haliyle, fabrikasıyla ilgili "gittim görüştüm!" bakışı ile sonuç elde edilemez. Birçok şeyi değerlendirme ve yönlendirme iradesini gösterebilmek kuşkusuz bir kapasite ister. Fakat bunu yapamadığımız koşullarda sadece söz söyleyen kimseler durumuna düşeriz.

Örneğin, çevremizdeki bir emekçi ev kadınına gelişen bir direnişin içeriğini anlatarak, destek için mahalledeki komşularından yiyecek toplamasını sağlayabiliriz. Bir ziyaret organize edebiliriz. Direnişte olan işçilerin de evli, geçim derdi olan, çocukları olan insanlar olduğunu anlatarak, bunun bir ihtiyaç ve görev olduğunu anlatabiliriz. Karşımızdaki önce buna insani yönüyle bakar ve bu doğaldır. Fakat ardından gerçekleşecek ziyaret, direnişçi işçilerle kurulan temaslar o ev kadının taraflaştırır, politikleştirir ve sınıf dayanışması bilincini geliştirir.

İşçi arkadaşların çevrelerinin işçilerden oluşması tesadüf değildir. Onların yaşamlarına girmek, başka fabrikaların işçilerine ulaşmak demektir. Yanısıra öğrenci gençlik çalışması, emekçi kadın çalışması demektir. Eğer onların yaşamına girmeyi başarmışsak, etki alanı yaratarak bu ilişkileri değerlendirmekte, giderek örgütlemekte zorlanma yaşamayız.

Kuru ve mekanik yaklaşımdan uzak durmalıyız!

Kuru ve mekanik bir yaklaşım tarzı, üçüncü gün işçilerin bizimle görüşmekten kaçınmalarına yolaçar. Öncelikle bizimle ilişkilerini bir ihtiyaç haline getirmeliyiz. Neden örgütlü olmaları gerektiğini döne döne yaşamın çeşitli sorunları üzerinden anlatabilmeliyiz.

Herşeyden önce dostluk ilişkisi kurmayı başarabilmek durumundayız. Çünkü işçiler ve emekçiler, hangi ideolojiden olursa olsun, öncelikle insan olarak bakıyor, ona göre değer verebiliyor. Aynı işçi bir yoldaşı daha yakın görebiliyor. Burada yanlış olan ya da olmaması gereken bir durum yoktur. Örgütlü insanlar olarak bizler bile kimi yoldaşlarımızla daha yakın ilişkiler kurabiliyoruz. Bu insani bir durumdur, apolitik olarak değerlendirilemez. Nereye giderseniz gidin, ilişkilerde bu önemli bir rol oynamaktadır. Yılların devrimcisi de olsanız, insanlar sizin ona nasıl yaklaştığınıza, nasıl hareket ettiğinize, zor gününde yanında olup olmadığınıza bakıyorlar. Bunlar insani duygulardır.

Kitleleri olgunluğumuzla, mütevazi duruşumuzla etkileyebilmeli ve insani beklentilerine karşılık verebilmeliyiz. Fakat bunu siyasal bir kimlikle, politik bir bakış açısıyla, ilişki içinde olduğumuz işçi ve emekçileri ileriye çekmeye çalışarak yapabilmeliyiz. İşte o zaman bunun nasıl yeni imkanlar yarattığını göreceğiz. Kimi yoldaşlarımız bunu küçümsüyor, apolitizm olarak değerlendiriyor, sonra da dar bir ilişki ağından bir türlü kurtulamıyoruz diye yakınıyorlar.

Özellikle içinden geçtiğimiz dönemde kitleleri yaşam alanlarından kuşatmak, sosyal hayatlarına girmek, sonuç alıcı bir siyasal çalışma açısından sanıldığından da önemlidir. Harcadığımız onca emeğe rağmen yaşadığımız darlığı kıramamada bu önemli bir rol oynamaktadır.

B. Toprak

Yerleşik alışkanlıkları aşma sorunu

Partinin son dönem değerlendirmelerinde, insanlığın yeni bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girmiş bulunduğu saptanmaktadır. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de süreç bu yönde akıyor. Son birkaç yılda dünyanın farklı bölgelerinde yaşanan halk isyanları, işgaller, genel grevler ve militan kitlesel direnişler, partinin bu yöndeki saptamasını kanıtlar niteliktedir.

Böylesine önemli bir dönemde her ciddi devrimci partinin, siyasal faaliyeti, örgütlenmeyi ve mücadeleyi bu dönemin ihtiyaçlarını gözeterek planlaması kaçınılmazdır. Devrimci iddia konusundaki ciddiyet ve samimiyet, toplam devrimci siyasal çalışmanın girilmiş bulunan isyanlar ve devrimler dönemine hazırlık ekseninde ele alınmasını zorunlu kılar. Nitekim III. Kongre'den beri partimiz, sürecin "devrime doğru" aktığını saptıyor, "Parti, sınıf, devrim!" şiarını yükselterek "devrime hazırlanma"nın önemine vurgu yapıyor.

İçine girdiğimiz dönemin kritik önemde olması, buna karşın Türkiye sol hareketinin verili koşullardaki iç açıcı olmayan tablosu, partinin sorumluluğunu bir hayli ağırlaştırıyor. Dönemin yüklediği sorumlukların üstesinden gelebilmesi için ise partinin, sınıfla organik birleşme sürecini hızlandırması, buna dayalı olarak öncelikli yüklenme alanlarında mesafe kat etmesi gerekiyor. Partinin bu dönemde tarihsel misyonunu oynaması, Türkiye devrimi için olduğu kadar, bölgesel gelişmelerin toplamı açısından da hayati bir önem taşıyor.

Önünde atlanması gereken eşikler olduğu gibi, partinin hem nitel hem nicel açıdan güçlendirilmesi, yeni döneme hazırlığın temel koşullarından biridir. Sınıf ve kitle hareketinin verili seyri göz önüne alındığında, partinin derinleşme alanında olduğu kadar genişleme alanında da mesafe katetmesi, diğer şeylerin yanısıra, çalışma tarzının yeni bir düzeyde ele alınıp hayata geçirilmesiyle de yakından bağlantılıdır.

Bu sorunun kapsamı geniş olmakla birlikte, buradaki vurgumuz, çalışma tarzındaki yerleşik alışkanlıkların aşılmasının önemi ve bu konudaki zorlanmalara dair olacaktır.

***

Son dönem metinlerinde sık sık vurgulandığı gibi, parti, "politik önderliğe dayalı çalışma tarzı" düzeyini yakalamayı "çözücü halka" olarak saptamıştır. Üst platformlardan yerel örgütlere kadar tüm komitelerin önüne bu hedef konulmuştur. İki yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen, bu alanda katedilen mesafenin sınırlı olması, çalışma tarzında köklü değişiklikler yapmanın kolay olmadığı, farklı nedenlerden kaynaklansa da, bu hedefi ulaşabilmenin güçlü bir iradi müdahaleyi ve belli bir zamana yayılacak yoğun bir çabayı zorunlu kıldığı görülmektedir.

Tarzın değiştirilmesi noktasında belli zorlanmaların yaşanması, partinin önüne konulan hedefin isabetli ve ona ulaşmanın mümkün ve zorunlu olduğu gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Zira her ciddi devrimci parti, çözebileceği sorunları gündemine alır.

Sınıflar mücadelesinin seyrinde görülen belirgin değişiklikler veya genel süreçlerde ortaya çıkan eğilimler, çalışma tarzında değişiklikleri de zorunlu kılar. Bu çerçevede ele alındığında, eski tarz ile isyanlar ve devrimler döneminin yüklediği devasa sorumlulukların üstesinden gelmek mümkün değildir. Diğer bir ifadeyle, politik önderliğe dayalı çalışma tarzının "çözücü halka" olarak saptanması salt partinin dönemsel ihtiyaçlarından kaynaklanmıyor; yanısıra, "devrime hazırlanma" iddiasının yüklediği sorumlulukların üstesinden gelebilmek de yeni

bir tarzı zorunlu kılıyor.

***

Nesnel planda bazı zorluklar olsa da, partinin üstlendiği tarihsel misyon gereği "yeni dönemin yeni tarzı"nı inşa etmek yönünde somut adımlar atmak zorunludur.

Verili koşullarda esaslı bir tarz değişikliğine gitmek, şimdiden bu yönde somut adımlar atmak, politik öngörü ve devrimci iradenin sonucu olabilir ancak. Politik öngörü ve devrimci iradeye yaptığımız vurgu, sorunun öznel boyutuyla ilgilidir. Nesnel açıdan bakıldığında ise, yeni tarzı oturtmanın koşullarının mevcut olduğunu vurgulamak gerekiyor. Bunu başarmak parti için önemi bir eşiğin atlanması anlamına gelecektir. Elbette eşik atlamak, yerleşik alışkanlıkları aşıp daha ileri bir düzeye sıçramak belli bir zamana yayılan, yoğun emek harcamayı gerektiren, bir yönüyle de sancılı bir süreçtir.

***

Belli bir döneme damgasını vurmuş bir tarzın yarattığı yerleşik alışkanlıkların olması kaçınılmazdır. Eğer bu uzun bir döneme yayılmışsa, değiştirilmesi kolay olmayan belli kalıplar yaratmış olma ihtimali yüksektir. Kişi veya kollektiflerin kimi zaman sınırlarını aşmakta güçlük çekmeleri, bazı durumlarda faaliyetin gerektirdiği hızlı müdahale noktasında zorlanmaları, beklenmedik anda karşılarına çıkan olanakları değerlendirememeleri veya hesapta olmayan sorunlarla karşılaştıklarında şaşkınlık yaşamaları, vb... Tüm bunların yerleşik davranış kalıplarının dışına çıkma noktasında yaşanan zorlanmalarla doğrudan bağlantıları vardır. Olanla yetinmek, olası olanın farkına varamamak ya da farkına varılsa bile olası olanı gerçeğe dönüştürme noktasında yaşanan zorlanmalar da, sözünü ettiğimiz yerleşik davranış kalıplarıyla ilgilidir.

Belli bir döneme yayılan çalışma tarzının bazı yerleşik kalıplar yaratması anlaşılır bir durumdur. Ancak bir olgunun anlaşılır olması ile olağan karşılanması farklı şeylerdir. Sınıf devrimcileri şu veya bu sebepten dolayı alışkanlıkların oluşmasını anlar; bununla birlikte, söz konusu davranış kalıplarının, partinin gündemindeki yeni bir tarza geçişin önünde bir engel teşkil ettiklerini, dolayısıyla bu engelleri aşmak sorumluluğuyla karşı karşıya olduklarını da bir an bile akıldan çıkaramazlar.

"Yeni dönemin yeni çalışma tarzı"nı oturtma noktasında yaşanan zorlanmalar veya bu yönde katedilen mesafenin istenen düzeyde olmaması, elbette salt yerleşik alışkanlıkların gücüyle izah edilemez. Her olay veya sorunda olduğu gibi, elbette bunun da farklı nedenleri vardır. Buna karşın belli davranış kalıplarının aşılmasında yaşanan zorlanmanın, yeni tarzı oturtma önündeki önemli engellerden biri olduğu da bir gerçektir. Diğer şeylerin yanısıra, mesele bu açıdan da irdelenmeli, alışkanlıkların gücüyle mücadele toplam devrimci faaliyetin bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Hedefler net, izlenecek hat açık olduktan sonra, ötesi bu yönde kararlı adımlarla ilerlemektir.

Deneyimler ışığında fabrika çalışması

Sınıfın sermayenin saldırılarına karşı içten içe biriktirdiği öfke ve mücadele azmi, son süreçteki mevzi direnişler ve Bosh işçilerinin Türk Metal sendikasından istifa ederek Birleşik Metal'e toplu geçişleri ile daha açık görülüyor. Pek çok gelişme örgütlenme için atılan adımların sonuç verebileceği bir döneme girmekte olduğumuz düşüncesini güçlendiriyor.

Her işkolu ve fabrikanın kendine özgü özelliklerini dikkate alan, dünyada ve Türkiye'deki gelişmelerle bağını kuran, siyasal açıdan güçlü bir faaliyeti örgütlemeyi başarmak büyük bir önem taşıyor. Çünkü sınıfın örgütlenme ve mücadele isteğinin ortaya çıktığı dönemlerde müdahale zamanında gerçekleştirilmediğinde önemli bir fırsat kaçırılmış olabiliyor. Bu tür zeminler sınıf hareketinin bugünkü seyrinde sıklıkla karşımıza çıkmıyor. Büyük bir emekle örgütlediğimiz süreçlerde önemli ayrıntıları gözden kaçırıp, inisiyatif konusunda tutuk davrandığımızda, çalışmayı ilerletemiyoruz.

Fabrika çalışmasında anlık gelişmelere müdahale önemli bir yerde duruyor. Kimi zaman hiç beklemediğimiz gelişmeler yaşanabiliyor. Fabrikadaki çalışmanın erken deşifre olması elbette önemli bir sorundur, çalışmayı güvenceye alabilmek gerekmektedir. Ancak siyasal faaliyette değişik sorunlarla karşı karşıya kalabileceğimizi öngörerek, olumsuz gelişmeleri tersine çevirme bakışıyla hareket edebilmeliyiz. Karşılaşabileceğimiz sorunlara ve saldırılara hazırlıklı olabilmeliyiz. Elbette hiçbir hazırlık pratiğin canlı akışı içinde yaşanabilecekleri önceden görmeyi sağlamaz. Hazırlık, siyasal ve örgütsel olarak süreci yönetebilecek dinamiklere sürekli müdahale edebilmek ve denetlemekle sınırlıdır. Fakat bu sınırlarda bir müdahale aynı zamanda hangi sorunlarla karşılaşabileceğimize dair bir öngörü de yaratır. Bu da uygun önlemleri almamızı sağlar. Faaliyet içerisinde beklemediğimiz öyle gelişmeler yaşanabilir ki, orada sınıf devrimcilerinin söyleyeceği söz, alacağı pratik tutum sürecin gelişimini değiştirebilir.

Fabrika çalışmasında somut mevziler kazanabilmek, uzun soluklu bir çalışmayı gerektiriyor. Fabrika çalışmasının temel güvencesi fabrika komitesidir. Elbette komiteleşme pratiği sancılı bir süreç olabilmektedir. Öncü olabilecek işçilere ulaşmak, güvenilir bir işçi ilişkisi çevresi yaratabilmek, fabrikada işçilerin tepki gösterdiği sorunları gündemleştirebilmek ve fabrika bültenini örgütlenmenin bir aracı olarak kullanabilmek önemlidir. Bülten sendikal çalışma için etki alanı yaratmada önemli bir rol oynayabilmektedir.

Sınıf devrimcilerinin işçileri mücadeleye çekmek için gösterdikleri özel yoğunlaşma fabrikadaki olumlu etkenlerle birleşince hızla yol almak mümkün olabiliyor. Fabrikanın çalışma koşulları, işçilerin politik kimlikleri, komiteleşme sürecine katılan işçilerle siyasal bir bağ kurulabilmesi, çalışmanın derinleşmesinde önemli bir rol oynuyor. Kolektif bütünlüğü güçlü, içerde örgütlenmeye yönelik bir plan ve ısrarla davranan, düzenli toplantılar yapan, birden fazla komite oluşturularak daha çok işçinin sürecin öznesi yapılmaya çalışıldığı deneyimlerimiz bu açıdan olumlu bir tablo ortaya çıkarmaktadır.

Fabrikada örgütlenme sürecinde iç illegalitenin ne kadar hayati bir önemi olduğunu son yaşadığımız bir deneyim üzerinden de görüyoruz. İşçiler patrona karşı örgütlenmenin gizlilik kurallarına uygun bir şekilde yürütülmesi gerektiğinin bilincinde oluyorlar. Faaliyetimiz sırasında bu konuda ciddi bir sorun yaşamıyoruz. Fakat, hem taban örgütlenmesinin mümkün olduğunca fazla sayıda işçiyi içine alması önemliyken, bu sırada gizlilik kurallarına uygun hareket etmeyi nasıl başaracağız? Bu sorunun yanıtı uygun bir örgütlenme modeline sahip olmayı gerektiriyor. Bu yanıyla geçmiş deneyimlerde görüldüğü gibi fazla sayıda

ve birbirinden haberi olmayan komiteler oluşturma yoluna gidebilmek gerekmektedir. Hedefimiz örgütlenme çalışmasının erken deşifre olma durumunda içeriden sürece müdahale edecek güçleri geride bırakabilecek bir çalışma tarzı yaratmak olmalıdır. Bu konuda boşluk varsa, çalışma hızla deşifre olarak patronun kulağına gidebiliyor. İlişki kurduğumuz işçilerin kişiliklerini tanımaya çalışmak yeterli olamayabiliyor, bu konudaki değerlendirmelerimiz bizi yanıltabiliyor. Bu yüzden fabrikadaki tüm işçilerin birbirini tanımadığı bir çalışma ve örgütlenme tarzı önem kazanıyor.

Komiteleşmeyi ve işçilerle siyasal ilişki kurabilmeyi başarmak, çalışma kesintiye uğrasa bile öncü işçilerle bağımızın sürekliliğinin güvencesidir. İşçilerle fabrika zemininde kurulan bağı siyasal bir bağ haline getiremediğimizde, hareketli süreç geride kaldığında ilişkilerimiz zayıflamakta ya da kopmaktadır.

Faaliyetimize yönelik patron saldırısını önden görebilmek ve fabrika dışında kalma tehlikesine karşı önden işçilerin örgütlü tepkisini örgütleyebilmeyi gözetebilmek gerekiyor. Böyle bir durumda, işçilerin de katılacağı militan tutumlar alarak, işçilerin güvensizliğini ve örgütlenmeye yönelik müdahalenin yolaçacağı moral kırıklığını engelleyebiliriz.

İşten atma saldırısı karşısında hızla direnişi örgütlemek fabrikada ve bölgedeki fabrikalarda önemli bir etki yaratacaktır. Direnişler, o fabrikanın bulunduğu sanayi bölgesine sınıfın yakıcı sorunları üzerinden seslenme, örgütlenme ve mücadele çağrısını her zamankinden daha etkili yapma imkanı demektir. Direniş sürecinde sınıf adına güçlü söz söyleme bilinciyle davranabilmeliyiz. Hızla çadır açmak, bildiri çıkarmak, diğer sınıf güçleri ve sol-devrimci kurumları harekete geçirmeye çalışmak, dayanışma ağı örmek önemli bir etki yaratacaktır.

Genelde olumlu bir tabloya sahip olmakla birlikte, bu açılardan yaşanan zayıflıklar, yaptığımız bazı önemli yanlışlar bizi fabrika zemininden kopma riski ile karşı karşıya bırakabiliyor. Önemli olan deneyimlerimizden öğrenerek, süreci farklılaştırabilecek bir iradeyi sergileyebilmektir.

B. Emek

Devrimci kimliği...

(Baştarafı s.31'de)

bireylerin bir araya gelmesi değildir. Güçlü bir kollektif çalışma her bireyin partinin düşünsel yaşamına kollektif üzerinden etkin katılımı ile mümkündür. Kollektif çalışma ve düşünme sadece parti örgütleri için değil, çeper örgütlülüklerimiz için de önemlidir.

Kollektif çalışmayı oturtmada bir dizi zorluk yaşıyoruz. Sınıf devrimcileri bu zorluğu aşmayı başarmalılar. Bazen defalarca zorladığımız halde kollektif çalışmayı oturtamıyoruz. Bu da bizi kolaycılığa itiyor. Bireysel çalışmayı ve düşünmeyi tercih ediyoruz. Bu büyük bir hatadır. Devrimci kimlikte çarpık gelişime ve aşınmaya yol açar. Ne kadar zorlansak da, özel durumlar dışında (güvenlik gibi) kollektif çalışma ve düşünme çabasınından taviz vermemeliyiz.

Parti sırlarını korumalıyız

Partiden hiçbir bilgiyi saklamamalı, en sıradan bilgileri dahi aktarmalıyız. Parti örgütlerine ulaşan her türlü bilgi ise artık partiye aittir. Partinin iç yaşantısı, güvenlik sorunları, parti kadroları ile ilgili bilgiler, parti çeperindeki kişilere ait bilgiler, parti organlarında tartışılan özel ve genel sorunlar... Mahiyeti ne olursa olsun bu bilgiler kullanılmamalıdır.

***

Devrime hazırlık yapan bir partinin saflarında yer almak buna uygun davranmayı gerektirir. Sınıflar mücadelesi en ufak hatayı dahi affetmez. Sıradan hataların partimize faturası yüksek olabilir. Partinin kurallarını, ahlakını, kültürünü, değerlerini bilince çıkarmak faaliyetimizin karşı karşıya kalacağı saldırıları bertaraf etmek açısından önemlidir. Bu, saflarımıza katılan yeni insanların partimizle doğru temelde bütünleşmesinin de teminatıdır.

M. Efe

Devrimci kimliği geliştirmek!

Devrimci kimlik devrimci faaliyet içerisinde gelişip güçlenir. Devrimci kimlik partinin ideolojik-teorik birikiminin kavranması ve buna bağlı olarak yükselen niteliksel düzeyle bağlantılıdır. Parti kültürü, değerleri ve kuralları da ancak böyle bir kafa açıklığıyla özümsenir. Siyasal çalışmanın devrimci temelde örgütlenmesi, partinin kitleler içersinde kök salması da bu sayede mümkün olur.

Devrimci kimliğin gelişimi parti birikiminin doğru temelde kavranmasına bağlı olsa da bu kendi başına yeterli değildir. Önemli olan, bunu bir yaşam biçimi haline getirmek, yaşantımızı bu temelde örgütlemektir.

Kimlik sorununu böyle kavradığımızda, parti iç yaşamında ve kitle faaliyeti içerisinde devrimcilik çıtamızı yükseltebiliriz. Bunun için her bir yoldaşa önemli sorumluluklar düşüyor. Çünkü kitleler karşında partinin temsilcisi faaliyet içersindeki yoldaşlarımızdır. Kitlelere parti çizgisini taşıyacak, yakın ilişkilerimize partinin birikimini, kültürünü, değerlerini, kurallarını kavratacak olan da yoldaşlarımızdır.

Dolayısıyla, parti saflarında örgütlü yoldaşlarımızın parti değerleri ile çelişen hatalar yapma lüksü yoktur. Hata yapıldığı yerde, anında eleştirel-özeleştirel süreç işletilmeli, hatalı davranan yoldaşların bu eksikliklerini aşması için gerekli müdahaleler zamanında yapılmalıdır. Devrimci kimlikle ilgili hiçbir hata "bir daha yapmaz" denilerek geçiştirilmemelidir.

Gündelik faaliyet devrimci kimliğin sınandığı ve eksikliklerin açığa çıktığı alandır. Eksiklerimizi en rahat göreceğimiz ve yoldaşça eleştiri-özeleştiri mekanizmasını işleteceğimiz alandır. Tali ve temel bir dizi sorunu gündelik faaliyet içerisinde daha rahat görme imkanına sahibiz. Her bir yoldaş gündelik faaliyete bu gözle de bakmalıdır.

Çeperimizi devrimci temelde kazanmak!

Çeperimizdeki bir dizi insanı parti saflarına kazanmak temel görevlerimizden biridir. Kazanılan her insanın partinin niteliksel düzeyine uygun bir kimlikle şekillenmesi önemlidir.

İşçi ve emekçilerin kapitalizmin yoz kültürü altında şekillendiği ve kimlik kazandığı gerçeğini hiçbir zaman unutmamalıyız. Devrimci çizgimizi ve değerlerimizi kitlelere taşımalıyız. Kazanmayı hedeflediğimiz her insanı yakından gözlemlemeliyiz. Yaşam tarzlarından ilgi alanlarına, arkadaşları ile ilişkilerinden tekil meselelere bakışına kadar her bir bireyi tanımaya çalışmalı, haklarında gerekli bilgilere sahip olmalıyız. Bu, onların yaşadıkları zayıflıkları anlamak ve aşmalarını kolaylaştıracak müdahaleleri yapabilmek açısından önemlidir.

Devrimci kadro partinin temsilcisidir!

Devrimci faaliyet içerisindeki her yoldaş işçi ve emekçiler karşısında partiyi temsil eder. Bir devrimcinin yaşam ve davranış biçimi her yerde aynı olmalıdır. Aynı faaliyet alanındaki yoldaşların söylem birliği de önemlidir.

Partiyi temsil ettiğimiz bilinciyle, kitleler ve çevre ilişkilerimizle diyaloglarımızdan davranışlarımıza kadar attığımız her adımda çok dikkatli olmalıyız. Ağzımızdan çıkan her kelimeye bile dikkat göstermeliyiz.

Yoldaşlarımızın ve çeper güçlerimizin eksiklik ve hatalarını hiçbir biçimde kişiselleştirmemeliyiz. Onların eksiklerini aşmasını sağlayacak müdahalelerde bulunmalıyız. Yaşadığımız herhangi bir soruna ilişkin görüş, öneri ve eleştirilerimizi içersinde yeraldığımız organ ve muhatap yoldaşlarla tartışmalıyız. Bunun dışına çıkmanın parti kurallarını ihlal olduğunu unutmamalıyız.

Kollektif çalışma/kollektif düşünme

Devrimci faaliyetin temel yapı taşlarından biri de kollektif çalışmadır. Güçlü bir kollektif çalışma güçlü bir kollektif düşünmeyle mümkündür.

Kollektif çalışmada önemli olan tek başına

(Devamı s.30'da)

15-16 Haziran Direnişi yol gösteriyor!

Türkiye işçi sınıfına selam

Türkiye işçi sınıfına selam!
Selam yaratana!
Tohumların tohumuna,
serpilip gelişene selam!
Bütün yemişler dallarınızdadır.
Beklenen günler,
güzel günler ellerinizdedir,
haklı günler, büyük günler,
gündüzlerinde sömürülmeyen,
gecelerinde aç yatılmayan,
ekmek, gül ve hürriyet günleri.

Türkiye işçi sınıfına selam!
Meydanlarda hasretimizi haykıranlara,
toprağa, kitaba, işe hasretimizi,
hasretimizi, ayyıldızı esir bayrağımıza.
Düşmanı yenecek işçi sınıfımıza selam!
Paranın padişahlığını,
karanlığını yobazın
ve yabancının roketini yenecek
işçi sınıfına selam!
Türkiye işçi sınıfına selam!
Selam yaratana!

Nazım Hikmet